

DOMOLJUB



Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice štev. 2.

Štev. 45.

V Ljubljani, dne 11. novembra 1909.

Leto XXII.

Državni proračun.

Kakor mora vsak župan proti koncu leta predložiti občinskemu odboru proračun za prihodnje leto, da se posvetuje o njem, in ga potrdi ali izpremeni, tako mora tudi vlada vsako leto državnemu zboru predložiti državni proračun. O državni politiki ne more imeti nobenega pojma, kdor ne pozna državnega proračuna. Šele iz njega se izprevidi, za kako ogromne svote se gre, in kako težko nalogo imajo poslanci, ko morajo oddati svoj glas v tem oziru. Zato smo se odločili v vrsti »Domoljubovih« člankov pojasniti državni proračun za leto 1910. Priporočamo te članke v branje in premislek.

Stroški in dohodki.

Vsi državni stroški za leto 1910 so proračunjeni na 2.691.499.477 K, okroglo torej dvatisoč šeststo in devetdeset milijonov in pol. Dohodki pa imajo znašati 2.649.456.741; torej krog dvatisoč šeststo in štirideset milijonov in pol. Potemtakem kaže proračun primanjkljaja 42 milijonov 042.736 K. Dvatisoč in štirideset milijonov torej izkazuje proračun manj dohodkov kot stroškov. To ne sme tako ostati; ali se morajo dobiti novi dohodki v obliki kakih novih davkov, ali pa se morajo stroški skrajšati. Ko bi primanjkljaj pustili nepokrit in bi za pokritje najemali dolg, bi spravili državo v veliko nevarnost in bi škodovali vsem njenim prebivalcem. Država bi namreč v tem slučaju dobila na posodo denar pod neugodnimi pogoji; denar bi bil zanjo drag. S tem bi se pa vse znatno podražilo. Že zdaj po pravici toži svet, da gredo cene za vse reči strašno kvišku; kasneje bi bilo to še hujše in vrh tega bi trpeli dolžniki, ker bi tudi za njihove dolgove zrastle obresti. Primanjkljaj torej mora iz proračuna ven.

Stroški v naši državi silno naraščajo. Od države se vedno več zahteva; zato se

pa množi uradništvo in ž njimi stroški. L. 1870. je bilo preračunanih stroškov 641.478.308, dohodkov pa 634.390.080 K; primanjkljaja je bilo potemtakem nad 7 milijonov. L. 1880. stroškov: 864.902.030, torej krog 847 milijonov kron, dohodkov pa 796.555.512. Takrat smo tudi imeli primanjkljaj in sicer pri več nego dvakrat manjši skupni svoti nad 50 milijonov kron. Do takrat so vladali v Avstriji liberalci, ki so samo eno reč dobro in temljito znali, namreč delati dolgove. Leta 1890. je bilo stroškov 1.092.606.070 K, dohodkov pa 1.097.640.012, torej za dobrih 250 milijonov več nego pred desetimi leti. Leta 1900 je bilo pa stroškov že 1.522.572.752 K, dohodkov pa 1.523.288.054 K. Zadnjih deset let so se torej stroški zvišali za več nego 1100 milijonov kron.

Vseh ljudi je v naši državi polovici nekaj nad 26 milijonov. Potem takem pride na vsakega posameznega človeka vsako leto državnih stroškov 103 krone in pol. Ravno toliko se mora od posameznika povprek dobiti, da se pokrijejo. Zato pa nastavlja država svoj vijak povsod. Če ješ, ali piješ, tobak kadiš ali karkoli delaš, moraš plačevati državi; od posestva in opravila, od zaslužka in dohodka ti odtrga država svoj delež. Vedno globlje sega v življenje vsacega človeka. Zato je pa tudi vsak dolžan brigati se za državo in njeno politiko. Poglejmo samo, kako silno so narastli državni stroški tekom štirideset let. Leta 1870 je bilo dobro štirikrat manj izdatkov, nego jih je danes. Ljudi je bilo pač tudi manj; toda na posameznika je takrat prišlo nekako 32 K državnih stroškov, danes pa, kakor smo že povedali, 103 K in pol, torej več nego trikrat toliko. Priznavati pa moramo, da se je gospodarstvo v naši državi od takrat tudi zelo povzdignilo. Kmetijstvo in obrt sta napredovala; šolstvo se je močno razvilo, prometna sredstva: železnice, brzojav, telefon zbl-

žujejo ljudi in dajejo mnogo več priložnosti za zaslužek in za medsebojno trgovanje. Denarja je na vsak način veliko več med ljudmi. Ali je tudi več zadovoljnosti in miru, več sreče in blagoslova, je seveda drugo vprašanje. Potreb je več, četudi mnogo samo namišljenih; razkošja, potratnosti tudi več. Vživa se več. Pravo, srčno veselje se je pa težko kaj pomnožilo.



Slovensko krščansko-socialno delavstvo!

Zvršilni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva sklicuje sporazumno z načelništvom »Jugoslovanske strokovne zveze«

za nedeljo, dne 28. novembra 1909

VSESLOVENSKI DELAVSKI SHOD!

Sicer je bilo že letos III. vseslovensko delavsko zborovanje, a ker so izjavile naše delavske organizacije željo, naj bi se letos vršilo še eno vseslovensko delavsko zborovanje, ustreza Zvršilni odbor izraženi želji. Pri sestavi sporeda se je šlo »Zvršilnemu odboru« pred vsem za to, da seznani javnost z novo ustanovljeno »Jugoslovansko strokovno zvezo«, sad III. vseslovenskega delavskega shoda. Potrebno je tudi, da se izpremeni organizacija slovenskega krščansko-socialnega delavstva.

Vse naše delavske organizacije pozivamo, naj prično intenzivno agitacijo med krščansko-socialnim delavstvom za obilno udeležbo pri shodu. Naročamo zato vsem našim organizacijam:

1. Prično naj takoj s podrobno agitacijo za udeležbo IV. vseslovenskega delavskega shoda.

2. Do 15. novembra naj naznanj vsa-ka naša organizacija, koliko vstopnic naj se ji doloži, ker bo vstop dovoljen le proti vstopnicam, ki se bodo glasile na ime vsakega udeleženca.

3. Kjer ni organizacije, naj se vsak, ki se želi shoda udeležiti, obrne na Zvršilni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva in priloži znamko za 12 vinarjev, da se mu doloži vstopnica.

Vsi dopisi glede na shod: »Naša Moč«, Ljubljana.

ZAČASNI SPORED.

A. Cerkveno opravilo za udeležence.

Cerkveno opravilo za udeležence se vrši ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi oo. frančiškanov.

B. Vseslovenski delavski shod.

Prostor: »Union«.

Začetek točno ob 9. dopoldne.

Konec približno opoldne.

a) Poročilo Zvršilnega odbora.

b) O potrebi in pomenu »Jugoslovan-ske strokovne zveze«.

c) Delavstvo in politika.

d) Delavski tisk.

e) Slovensko krščansko-socialno de-lavstvo in njegovi nasprotniki.

f) Pravno varstvo in zdravniki.

g) Pravno varstvo in pravniki.

h) Namen J. S. Z.

i) Kaj nudi J. S. Z. (Bolnška, brez-poselna, preseljevalna, popotna, izredna podpora in podpora za slučaj smrti.)

j) J. S. Z. in strokovna društva.

k) Organizacija J. S. Z. (Skupine, plačivnice, okrožja J. S. Z.) in delavski odsek S. K. S. Z.

l) Razprava.

Z Bogom za krščansko delavstvo!

Zvršilni odbor slov. krščansko-socialnega delavstva, dne 3. novembra 1909.

Jožef Gostinčar,
predsednik.

Mihael Moškerc,
podpredsednik.



Obrtna sodišča.

A. Ustanovitev.

Z ukazom pravosodnega ministrstva in v sporazumu z ministrstvi za notranje zadeve, trgovino in finance, z dne 15. julija 1909., drž. zak. št. 112, se je odredila ustanovitev obrtnega sodišča v Ljubljani s 1. decembrom 1909., kojega krajevna pristojnost obsega celo okolico c. kr. okrajnega sodišča in kojega pristojnost se nanaša na vsa v okolišju obrtnega sodišča se nahajajoča podjetja izvzemši železnice.

C. kr. deželna vlada kranjska je po-tem na podlagi naročila c. kr. justičnega ministrstva razpisala volitve za obrtno sodišče, ki se imajo vršiti v prvi polovici meseca novembra t. l. Obenem je deželna vlada svojemu prvemu razglasu pridejala tudi nekako pojasnilo o obrtnem sodišču, o njegovi sestavi in o predpripravi za volitve v obrtno sodišče. Župani sami pa

so tudi dobili posebna navodila, da so sestavili volivne imenike. Volivni imeniki, kakor tudi reklamacijska doba je že končana in volitve se bodo vršile v ne-dejo 14. t. m. za delojemalce in 16. t. m. za delodajalce.

Zato ne bo odveč, ako si ogledamo sestavo obrtnih sodišč, — ker pri nas bo s 1. decembrom t. l. stopila že v veljavo ustanovitev obrtnega sodišča v Ljubljani.

B. Sestava obrtnega sodišča.

Obrtno sodišče je posebno stanovsko-interesno zastopstvo ali naprava, ki je ustanovljena nalašč zato, da sodi in razsoja o pravnih sporih, ki nastanejo med delodajalci in delojemalci, t. j. med obrtniki, trgovci in velikimi podjetniki na eni strani in med njih uslužbenci (delavci) na drugi strani.

Iz koliko članov - prisednikov in njih namestnikov bo obstojalo ljubljansko obrtno sodišče? Novo celotno obrtno so-dišče bo po § 4. ministrske odredbe se-stojalo skupno iz 48 prisednikov, iz 28 namestnikov, in iz 12 prisednikov za vz-klicno sodišče v obrtno - spornih zade-vah. Vse obrtno - trgovske stroke so raz-deljene v tri skupine in sicer I. skupina velikih obratov, II. skupina malih obra-tov in III. skupina trgovskih obratov.

Prva skupina t. j. vsi veliki obrati bo imela 16 prisednikov, 8 na-mestnikov obrtnega sodišča in 4 prised-nike vzklcnega sodišča.

Druga skupina t. j. vsi mali obrati, bo štela 20 prisednikov, 12 na-mestnikov obrtnega sodišča in 4 prised-nike vzklcnega sodišča.

Tretja skupina t. j. vsi tr-govinski obrati šteje 12 prisedni-kov, 8 namestnikov obrtnega sodišča in 4 prisednike vzklcnega sodišča.

V vsaki skupini voli volivni razred podjetnikov polovico prisednikov oziroma namestnikov obrtnega sodišča, kakor tu-di polovico vzklcnega sodišča, drugo po-lovico pa voli volivni razred delavcev. N. pr. II. skupina t. j. skupina malih obrtni-kov. Tukaj volijo obrtniki deset prised-nikov, 6 namestnikov v obrtno sodišče in 2 prisednika v vzklcno sodišče. Pomočni-ki t. j. delavci pa volijo ravno tako tudi 10 prisednikov, 6 namestnikov v obrtno sodišče in 2 prisednika v vzklcno sodišče.

Pripomniti je tukaj, da je velikim obra-tom smatrati vsa ona podjetja, glede ka-terih je bilo predpisano letno občne pri-dobnine več nego 300 K. Ona pod-jetja, ki morajo račun pokladati javno, se štejejo k velikim obratom. Podjetja, ki plačajo manj kot 300 K letne občne pri-dobnine, se štejejo k malim obratom. »Trgovski obrati« volijo posebej 4. j. volitev v tretji skupini se vrši ločeno od ostalih skupin obrtnih podjetij.

C. Volitve.

Kedo sme voliti?

Aktivno volivno pravico imajo vsi oni moški in ženski delavci, ki so bili na dan razpisa volitev t. j. 28. avgusta t. l. upošleni pri kakem obratu, ki pripada pri-stojnosti obrtnega sodišča, ki so dvajset let stari in delajo najmanj že 1 leto v tuzemstvu t. j. v avstrijski državni po-

lovici in ne pripadajo stanu učencev ali vajencev. Torej vajenci kakega obrta, če-tudi bi bili že dvajset let stari, n' imajo ak-tivne volivne pravice. Glavno pa je seve-da to, da so bili upravičeni volivci tudi vpisani v volivni imenik, ako niso bili vpi-sani, tudi ne morejo voliti.

V skupini delodajalcev imajo volivno pravico vsi podjetniki, ki imajo svoje obrate v okolišju pristojnosti obrtnega so-dišča. Lahko se pa tudi zgodi, da ima ka-teri podjetnik, namestnik (kupčijski vodi-telj), najemnik, dve ali celo več obrtnih podjetij združenih pod svojim imenom, in če se ta podjetja nahajajo v področju ene-ga in istega sodišča in obstajajo vsako zase ter se ne izvršujejo na istem (skupnem) prostoru, potem ima dotični podjetnik, oziroma njegov namestnik pra-vico, za vsako podjetje posebej voliti, se-veda se mora pre-e tudi njegovo ime (podjetje) tolikrat v volivno listo vpisati, kolikor podjetij ima on v svoji upravi.

Ženske (omožene), ki pa imajo svojo lastno obrt (gostilno, prodajalno), volijo po svojih zakonskih močeh ali po tretji pooblaščen oseb. Druge ženske (usluž-benke, delavke), mora o voliti osebno, ka-kor morajo voliti osebno tudi vsi moški obeh kategorij. Le javne trgovske družbe, dalje: komanditske družbe, delniške druž-be, pridobitne in gospodarske zadruge, družbe, zavodi in društva lahko prijavijo pri vpisovanju v volivni imenik istočasno tudi eno ali dve osebi za zastopanje ali iz-vrševanje volivne pravice. Ti zastopniki oddajo potem za volivce skupno glasov-nice.

Kedo ima pasivno volivno pravico, t. j. kdo sme biti izvoljen?

Izvoljen sme biti vsak moški, ki ima v okolišju obrtnega sodišča aktiv-no volivno pravico in je 30 let star, samopraven avstrijski državljani.

Kedo je izvoljen?

Izvoljen je oni, ki združi nase abso-lutno večino oddanih veljavnih glasov. Ako pri prvi volitvi kak kandidat ne do-seže absolutne večine glasov, se razpiše ožja volitev med onimi kandidati, ki so dobili ponajveč glasov. Zato morajo vo-livci izkaznice, ki jih rabijo pri prvi vo-litvi, dobro shraniti, ker pri ožji volitvi smejo voliti samo le oni volivci, ki so volili pri prvi volitvi in se izkažejo z do-tičnimi izkaznicami.

Proti volivnemu postopanju in proti izidu volitev v smislu min. odredbe ni dopustna pritožba.

D. Kako se shaja obrtni sodni dvor?

K sodnim razpravam obrtno - tr-govskih spornih zadev se vabijo vedno po en delodajalec (obrtnik) kot prisednik in 1 delojemalec (pomočnik, uslužbenec) tudi kot prisednik. Seveda se vselej oba pri-sednika vzameta, če le mogoče iz dotične stroke ali skupine, kamor spada obrt ali podjetje, v katerem je nastal razpor, ki je podal povod, da se sporna zadeva obra-vnava pred obrtnim sodiščem. Temu obrt-nemu sodišču pa predseduje c. kr. sodni uradnik, ki je nalašč za to sodišče uspo-sobljen ter ga tudi pravosodni minister

imenuje in ima tudi svojega namestnika. Ako tožitelj ali toženec ni zadovoljen z razsodbo obrtnega sodišča, se lahko pritoži na vzklicno sodišče, ki končno reši sporno zadevo. V razsodbah, katerih kaznen ne presega 100 K, če stranke niso zadovoljne z razsodbo, se lahko pritožijo na višjo dež. inštanco. — Kaj vse spada pod pristojnost obrtnega sodišča, bomo drugič omenili. Obrtniki in pomočniki, zlasti pa vsi pri zgoraj imenovanih obratih uslužbeni delavci, zanimajte se za velevažne volitve v obrtno-trgovsko sodišče, ker to bo večidel le v vašo korist.

DELAVCI!

V nedeljo, dne 14. novembra t. l. so volitve v obrtno sodišče. Vsi delavci naj se prav gotovo udeležijo teh volitev ter naj na glasovnice zapišejo razločno in natančno imena in stanovanje sledečih gg. kandidatov delavcev:

I. Skupina velikih obratov.

Prisedniki:

1. Karu Josip, usnjar, Ljubljana, Martinova cesta 5.
2. Premk Valentin, strojnik, Martinova cesta 3, Ljubljana.
3. Žnidaršič Anton, ključavničar, Prečna ulica 8, Ljubljana.
4. Zabukovec Vinko, delavec v predilnici, Komenskega ulica 16.
5. Vrtačnik Franc, blagažnik, Ljubljana, Vič št. 48.
6. Bizjak Peter, mizar, Ljubljana, Turjaški trg 8.
7. Novinc Franc, papirniški delavec, Preska.
8. Čemažar Franc, papirniški delavec, Vevče.

Namestniki:

1. Novšak Ivan, livar, Ljubljana, Florijanska ulica 27.
2. Križaj Martin, jermenar, Moste 74.
3. Melja Jakob, papirniški delavec, Vevče.
4. Pečan Jožef, usnjar pri Pollaku, Ljubljana, Sv. Petra cesta 72.

Vzklicno sodišče:

1. Jeriha Anton, papirniški delavec, Vevče.
2. Medica Ivan, knjigovodja, Ljubljana, Levstikova ulica 15.

Delavci! Vsi na volišče in volite enoglasno zgoraj imenovane kandidate!

OBRTNIKI!

V torek, dne 16. novembra t. l. so volitve v obrtno sodišče. Vsi obrtniki naj se prav gotovo udeležijo teh volitev ter naj na glasovnice zapišejo razločno in natančno imena in stanovanje sledečih gg. kandidatov obrtnikov:

Prisedniki:

1. Pust Franc, tesar, Ljubljana.
2. Welbl Josip, ključavničar, Ljubljana.
3. Rojina Anton, mizar, Ljubljana.
4. Ebert Hugo, pleskar, Ljubljana.
5. Ogrin Ivan, zidar, Ljubljana.
6. Rojina Jožef, krojač, Ljubljana.
7. Rozman Ivan, čevljar, Ljubljana.
8. Dimnik Jakob, mesar, D. M. Polje.
9. Tršan Alojzij, žagar, Tacen 44.
10. Bergant Ivan, načelnik mizarske zadruge v Št. Vidu pri Ljubljani.

Namestniki:

1. Večaj Alojzij, pečar, Ljubljana.
2. Kočar Ivan, mesar, Ljubljana.
3. Jerin Luka, čevljar, Ljubljana.
4. Vrhovec Franc, kovač, Ljubljana.
5. Štrumbelj Ivan, gostilničar, Ig.
6. Medved Valentin, sodar in načelnik sodarske zadruge, Tacen.

Vzklicno sodišče:

1. Belec Anton, klepar, Št. Vid nad Ljubljano.
 2. Kregar Ivan, pasar, Ljubljana.
- Obrtniki! Vsi na volišče in volite enoglasno zgoraj imenovane kandidate!

POMOČNIKI!

V nedeljo, dne 14. novembra t. l. so volitve v obrtno sodišče. Vsi pomočniki naj se prav gotovo udeležijo teh volitev ter naj na glasovnice zapišejo razločno in natančno imena in stanovanje sledečih gg. kandidatov pomočnikov:

II. Skupina malih obratov:

Prisedniki:

1. Pobeško Ivan, čevljar, Francovo nabrežje 1, Ljubljana.
2. Urbar Jernej, pek, posestnik, Selo-Moste.
3. Jereb Valentin, kamnosek, Veliki štrandon 7, Ljubljana.
4. Štrus Ivan, krojač, Komenskega ulica 12, Ljubljana.
5. Lotrič Andrej, ključavničar, Hranilnična ulica 8, Ljubljana.
6. Borštnar Franc, mizar, Hranilnična ulica 6, Ljubljana.
7. Uranič Ferdinand, podobar, Sv. Petra cesta 23, Ljubljana.
8. Šušteršič Franc, tesar pri g. Pustu v Ljubljani.
9. Ravnikar Ivan, pečar, Selo 19.
10. Kremžar Ivan, klepar, Št. Vid nad Ljubljano.

Namestniki:

1. Rojšek Jožef, tesar pri A. Mačku, Slap (D. M. Polje).
2. Pančur Anton, krojač, Florijanska ulica 22, Ljubljana.
3. Menard Franc, mizar, Poljane pri Št. Vidu.
4. Lampič Jožef, ključavničar, Spodnja Šiška 12.
5. Cedilnik Franc, tesar pri Lehnerju, Tacen.
6. Kavčič Andrej, pasar pri Kregarju, Cerkevna ulica 21, Ljubljana.

Vzklicno sodišče:

1. Rupnik Franc, mizar, Židovska ulica 5/III, Ljubljana.
 2. Ramovš Ivan, tesar, Stožice 51.
- Pomočniki! Vsi na volišče in volite enoglasno zgoraj imenovane kandidate!
- Pripravljalni odbor za volitve v obrtno sodišče.



Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Zakoni takozvanih nemških deželnih zborov so dobili cesarjevo potrjenje. To je prisililo češka ministra Začka in Braf,

da sta demisionirala. Poljedelsko ministstvo je poverjeno sekcijskemu šefu Poppu, češko ministristvo ostane seveda nezasedeno. Ali smemo še misliti, da si prizadeva vlada resno, da bi državni zbor deloval, ako predlaga v sankcijo zakone, ki nasprotujejo temeljnim državnim zakonom ter so v škodo tistim, ki imajo dovolj moči, da odločujejo o tem, ali naj se zasedanje državnega zbora vrši ali ne? Vsako zaupanje do take vlade mora izginiti, in vsak mora videti v njej samo dekle nemških nacionalcev, ne pa vsem avstrijskim narodom pravične vlade. Kljub temu je pa vlada še vedno drzna dovo, da hoče nadejavati pogajanja za delozmožnost češkega dežel. zbora in državnega zbora; seveda že naprej ni misliti na kak uspeh. Taka pogajanja so se vršila pretečeni teden, zato tudi ni imel državni zbor nobene seje. Posredovalno vlogo med Slovani in vlado je prevzel načelnik poljskega kluba, Gliominski. Toda »Slovanska Jednota« je sklenila na predlog dr. Šusteršiča: »Slovanska Jednota« ne more razpravljati z vlado, kakor je sedaj sestavljena, pač pa je pripravljena pospeševati mirno rešitev in v tem oziru obravnavati s tako vlado, ki bi dala jamstvo za popolno pravičnost nasproti vsem avstrijskim narodom. — Ta sklep je pokopal Bienenrthovo vlado, ki se nemogoče vzdrži še dalje časa. — Vladni ljubljenci, Nemci, so seveda v velikih škripcih. Kot vladna večina bi bili radi, da bi se vlada vedno ozirala na njihove želje, kadar pa vlada kaj od njih zahteva, se pa lepo potuhnejo. Tako je tudi sedaj. Kakor znano, kaže državni proračun velik primanjkljaj, katerega hoče vlada pokriti z novimi davki. Tem bi se pa bili nemški poslanci radi ognili, ker se boje, da bi zaropotali volivci, in bi bili ob mandate. Pričakovali so, da bodo Slovani dvignili radi zakonov nemških deželnih zborov vihar v zbornici ter dali vladi povod, da pošle državni zbor domu ter si sama s § 14. zagotovi pokritje. Tako bi se potem lahko vpilo, da so Slovani vzrok, da ni deloval parlament. Toda prišlo je drugače. Zbornica je bila čisto mirna, Nemci so poparjeni. — Kaj pa sedaj? Če gre vlada, pride nova, to je gotovo. Toda če bo tako varovala Nemce na škodo Slovanov, kot sedanja, potem bo nosila kak smrti v sebi takoj v začetku. Če gre pa parlament, bodo pa gotovo doživeli pri novih volitvah več neprijetnih iznenadenj sedanji vladni pristaši, kakor pa opozicija, kateri se novih volitev ni treba bati. — V debati o nujnem predlogu glede draginje živil se je sklenilo naročiti odseku 52 članov, naj prouči to vprašanje ter v šestih tednih poroča o primernih sredstvih proti draginji.

OGRSKO.

Kriza ogrske vlade se vleče, kakor kak prav pust zimski večer, kar neče je biti konec. Sedaj sta se Košut in zbornični predsednik Justh popolnoma sporekla, ker zahteva Justh na vsak način samostojno ogrsko banko ter od te zahteva nič ne odneha. Košut trdno upa, da se bodo dale izsiliti koncesije. Ministriški svet je pripravljen sodelovati, da se vpeljejo redne razmere, če da podlago za pogajanja vlade.

dar. Tudi se je v ministrskem svetu doseglo sporazumljenje, da se zahteva namesto samostojne banke jamstev na gospodarskem polju, vendar takih, da bodo zadostovala za predprilago za osamosvojitve Ogrske. Kaj pa naša vlada? Namesto da bi odločno nastopila proti mažarski samogoltnosti, za kar bi ji lahko mnogo pomagali Hrvati, ker določa 4. paragraf hrvaško-mažarske nagodbe, da noben dogovor med avstrijsko in ogrsko vlado ni veljaven, če mu ne pritrdi hrvaški sabor, pa protipostavno prezira Hrvate in nagodbo, sklepa pogodbe z Ogrsko brez Hrvatov ter izroča hrvaške kmete v Bosni na milost in nemilost mažarskim kapitalistom. Taka politika se mora gotovo prej ali slej maščevati.

BOSANSKA USTAVA

še vedno ni razglašena. Seveda, avstrijska in ogrska vlada imata doma dovolj dela z zatiranjem Slovanov, zato Bošnjaki še lahko čakajo, posebno še, ker minister Burian tako po očetovsko zanje skrbi. — Turška vada je sklenila dati od vsote, ki jo je dobila od Avstrije o priliki aneksije, za Bosno 2 milijona, enega za kulturne namene, drugega zato, da se omogoči vrnitev mohamedancev, ki so bili pobegnili iz Bosne in Hercegovine.

RAZMERE NA GRŠKEM

so postale zadnje čase v največji meri napete. Častniki, ki so združeni v častniški zvezi, hočejo na vsak način komandirati vso politiko ter zahtevajo, da se vlada v vseh stvareh pokori njihovim zahtevam. Da so take razmere nevzdržljive ter silno nevarne, je jasno. Zato ni nič čudnega, da je bila zadnji čas izbruhnila že resna vojaška revolucija, katero je pa vlada vsaj začasno še zadušila s pomočjo zvestega vojaštva. Revolucija je nastala vsled razpora med častniki. Ena struja hoče, da se preobrat izvrši mirnim potom, druga pa, ki je tudi nasprotna sedanjim vladarskim hišam, zahteva, da se vlada takoj odstavi, ter se nastavijo tudi novi grški poslanci pri tujih dvorih. Zahtevajo tudi, da se zaprosijo poslanci in sploh vse vplivne osebe, ki jim niso všeč. Kapitan Tybaldos je pa zahteval, naj vojaška zveza pozove vlado, naj predloži zbornici zakon glede izpremembe mornariške uprave, ter zagrozil, da se polasti arzenala ter napade brodovje s sebi podrejenimi torpednimi čolni, ako se njegovi zahtevi ne ugodijo v 24 urah. Vojaška zveza je izključila vsled tega groženja Tybaldosa iz svoje srede. Uporni kapitan, kateremu se je pridružil še do 40 tovarišev, se je nato polastil nekaterih torpednih čolnov ter zasedel arzenal. Moštvo velikih ladij se upora ni udeležilo, temveč napadlo upornike, ter jih po kratkem boju prisililo, da so se udali. Tybaldos in tovariši so pobegnili, a so bili kmalu ujeti. Aretirali so tudi 30 častnikov, ki se sicer boja niso udeležili, vendar pa podpisali neko uporniško izjavo. Značilno za grške razmere je, da upornikov ne bo sodilo vojno sodišče, kakor je v slučaju jake veleizdaje povsod navada, temveč čisto navadno porotno sodišče, in ne radi veleizdaje, temveč radi političnega prestopka. Malo

verjetno je, da bi bila revolucija popolnoma udušena, ker mlajši častniki hujskajo po deželi ter od očno zahtevajo, naj sedanja vladarska hiša odstopi. Prestolonaslednik se mudi sedaj na Nemškem ter se ne misli vrniti domov, dokler se duhovi ne pomirijo.

ABESINSKI CESAR

Menelik se bori že dalje časa s smrtjo, in je vsak čas pričakovati, da izdihne. Za naslednika mu je imenovan Lidi Jeassu, katerega je v navzočnosti ministrov tudi že patrijarh mazilil. Vladarske posle bo vodil prestolonaslednikov varuh, podkral Ras Tasama. Ker se boje ob Menelikovi smrti napadov na tujce, je Italija že ukrenila v sporazumu z Anglijo in Francosko vse potrebno, da bo mir.



LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

Ob zahodnem tempeljskem obzidju stoji še vedno na stotine bojnih strojev, ki bruhaajo iz sebe kamenje, kopja in puščice, tako da hité v velikanskih lokih čez strehe in ulice v gorenje mesto, dočim grme na severni strani, zlasti ob ribjih in Eirajmovih vratih, neprestano ovni razdiravci in se zaganjajo ob močno obzidje s toliko silo, da odmevajo njihovi udarci prav do Olske gore. Kakor mravlje mrgole Rimljani ob nasipih, za njimi pa stoje v bojnem redu legije, vsak hip pripravljene, da planejo skozi kako vrzel v mesto.

Toda to obleganje in napadanje ne traja dolgo časa; naenkrat potihnejo na tempeljskem dvoru metalniki in tudi stenolomi na severni strani prekinajo svoje razdirajoče delo.

»Kaj je to?« vzklikne Marcij.

»Glej, tam pri ribjih vratih! Judje dajejo znamenje s palmovimi vejicami!« vriska Benjamin.

»Najbrže prosijo milosti in bi radi odprli sovražnikom mestna vrata,« odgovori Marcij. »Pri Herkulu! Že doni bojni rog! Vojaki zapuščajo nasipe in se valijo v gostih trumah proti vratom! In jaz ubožec sem si moral ravno na predvečer tega slavnega dne pohabiti desnico! Bil bi prehud udarec za poštenega vojščaka, če bi moral s tega mesta gledati, kako si delé njegovi tovariši obilni plen! Vrnita se domov, otročaja; jaz sam pa pohitim v mesto, nemara bom tudi z levico ujel kak masten kosce za nagrado!«

»Tudi midva! Tudi midva!« prosita dečka. »Pokazala ti bodeva najbližjo pot v mesto!«

»Naj bo! Toda nikdar daleč proč od mene! Najmanjša lahkomišelnost vaju lahko spravi ob življenje in prostost,« ju posvari desetnik in zdirja v naglih skokih

navzdol, tako da ga komaj doh tevar mlada spremljevalca.

Ko čujeta Simon ben Giora in Jane iz Gishale novico, da so meščani odprli vrata sovražnikom, se polasti tudi njun strah in obup. Galilejec se izkuša zateči v podzemeljski hodnik, ki vodi proti tempeljskemu roparski poglavar pa najde skrivališče v obokani kleti Herodovega gradu, odkoder upa priti skozi tajni rov pod zidovjem prosto. V ta namen vzame s seboj kopače, da bi lažje pobegnil s svojim ropom. Toda že čez nekaj dni se oglasi v njih lakota in jih prižene iz skrivališč; Tit veli uporna poveljnika premaganega mesta vkovati v verige, da ga spremljata in poveljuje pri njegovem slavnostnem vходу v rimsko prestolnico. Ko opazijo njeni pristaši svoja voditelja v tako bednem položaju, pomečejo orožje stran in jamejo prositi milosti.

Prepozno! Na stotine jih popada že pri mestnih vratih pod neizprosnimi meči, potem pa se vali krvava reka pogina čez trge, ceste in ulice. »Zmaga, zmaga!« hrume množice Rimljanov po ulicah. »Smrt sovražnikom Rima, smrt sovražnikom njegovih bogov!« Te in naslednje ure zró tako grozotne morije in tako strašno maščevalnost, da poroča zgodovina o njih s studom in gnusom in jih zatregadelj pisatelj te povesti rajši zamolči svojim čitateljem.

V Marijini hišici kleči ob tem usodnem času Pavlin ob smrtni postelji svoje matere in poleg njega obe služabnici iz stara Saloma.

Zarana zjutraj so opravili svojo običajno skupno jutranjo molitev. Nato sta prigrulila skozi okence zadnja preostala golobčka, ljubki in pohlevni živalici, jela tekati in poskakovati po odeji Pavlinine postelje ter jo prosila drobtinic; te postavljajo zadnje dneve čimdalje redkeje. Smehljaje gleda bolnica nedolžno in zaupljivo dvojico. Tu pristopi Roda ter seže po golobčkih, rekoč: »Ne morem kaj za to, ali lakota je huda in ta dvojica nas morda še nekaj dni ohrani pri življenju.«

Pavlina pa razprostre svoje snežnobe, treptajoče roke nad njima in reče: »Ni treba! Stiska se bliža koncu! Danes mi je v sanjah namignila Mati Gospodova! Zelo mi vstrežeš, ako greš ter pokličeš Evzebija! Prosi ga, naj vzame s seboj tudi sveto popotnico in sveto poslednje olje! Dnevi bridkosti so minuli, večnost je blizu!«

»O dobra gospa, danes se mi zdiš trdna in sveža, kakor že zdavnaj nisi bila,« odgovori Roda. Ali ko se pazljivo ozre v njeno blede obličje, odide takoj iz sobe ter zašepeta nekaj besedi Pavlinu, nakar odhiti mladenič po duhovnika.

Komaj je končano sveto opravilo, že doni po cestah rimski bojni rog, pijano zmagoslavje, pomešano z nepopisljivim smrtnim trepetom preganjanih meščanov, pa odmeva prav do tihega Marijinega doma. »Pogum, zaupanje!« šepeta umirajoča gospa, da bi osrčila navzoče. »Bož in njegovi sveti angelji so čuvali to domovje do današnjega dne in ga ne bodo zapustili v zadnji uri. Čuva in brani naj vas Bog vse, vse! Zlasti pa izkušaj ti, mol

dragi Pavlin, ohraniti venec zmage, ki ti je že pr. pravljen v nebesih! Mir Gospodov naj kraljuje med vami in nad vsemi, ki so svete volje! Slava Bogu na višavah! Amen.»

S temi besedami sklone bolnica glavo ter zatise svoje trudne oči za vselej.

Evzebij in Pavlin klečata še vedno ob mrliču zatopljena v molitev, ko zabobne na hišnih vratih votli udarci in zahtevajo sirovi in zapovedujoči moški glasovi, naj se jim nemudoma odpre. Pavlin poljubi še enkrat roko svoje umrle matere ter se pokriža na čelu z odrešilnim znamenjem; nato odide pogumno proti vratom. Prestrašeno kriknemo ženske, ko jih odpre in se vsučejo v mirno domovje vojaki z golimi meči.

»V imenu božjem vas rotim, spoštujte mrliča, ki je ravnokar izdihnil!« prosi Pavlin odločno.

»Kdo pa, misliš, da smo, da bomo trepetali pred smrtjo?« tulijo raztogoteni Rimljani. »Smrt je naše rokodelstvo in to bodete ti in tidve čarovnici takoj lahko poizkusili! Toda prej nam še izroči denar, ako ne, te bomo pognali z najhujšimi mukami na drugi svet! To je že od nas marsikdo občutil!«

Že hoče brezsrčni ropar izpolniti svoje grožnje in jame neusmiljeno klestiti ubogega mladeniča, ko se iznova odpro vrata in vstopi krepak in širok vojščak z obvezano desnico. »Vi ste zgrešili prava

vrata, tovariši!« zakliče prišlec. »Prav je, da krotite upornike in skubite bogatine! Ali v tej hiši ne bodeste našli ne prvega ne drugega in vrhutega so njeni prebivalci pod mojimi varstvom!«

»Oho, desetnik Marcij!« se začudijo nasilniki. »In ti se drzneš nam zapovedovati? Ali bi se rad pričkal z nami? Pa se udarimo z meči, če se ne misliš takoj pobrati svojo pot!«

»Ha, strašljivci! Ker vidite, da ne morem sukati desnice, vam tako narašča greben! Toda le sem — pa se pomerimo kar tako!« vzklikne Marcij in se nasloni ob steno, da bi mahnil z mečem.

Zdajci vrisne zunaj jasen mladeniški glas: »Lucij, Lucij! Urno semkaj, roparji grozijo Marciju!« Čez nekaj hipov pridrvi na dvorišče jezdec in poslanik Lucij Flav, skoči bliskoma s konja. Kakor bi šnil, se razpršijo napadalci, ko ugledajo Lucija, ki hiti z Benjaminom in Natanaelom v hišo.

»Ali vidite zdaj, da nas brani božja roka in dobri angeli?« vzklikne duhovnik Evzebij, dočim bi Sara najrajša omedlela od veselja, ko zagleda pred seboj svojega bivšega varovanca, ljubljene Benjamina.

Tako so kristjani rešeni sovražnega nasilja, vsaj za prvi hip; kajti pred zmage pijanimi in razposajenimi vojaki jim celo poslanik ne more zagotoviti popolnega varstva. Zato veli poklicati iz tabora kr-

ščanske vojake, s katerimi je nekoč služil pri stotnji kaznjencev, da zavarujejo ta čas Marijino hišico. Potem pa spremlja Evzebij v dvorano zadnje večerje, kjer vzame duhovnik iz skrivališča dragoceni Gospodov kelih, da ga otme iz Jeruzalema.

Zopet se nagiba solnce k zatonu in poslednjič padajo njegovi zlati žarki na sveto mesto. Prebivalci Marijine hišice in njeni gostje so zbrani na vrtu pod starim in častitljivim smokvinim drevsom, kjer so položili žalujoči, a tudi veselo upajoči umrlo Pavlino k zadnjemu počitku, ter se pripravljajo na odhod. Zemeljskih zakladov jim ni treba jemati na pot. Edini zaklad jim je dragoceni kelih, katerega varuje duhovnik pod gubami svoje obleke in ki se jim zdi več kakor vse zlato in srebro. Samo Benjamin vjame za slovo pohlevna golobčka, katerega je otela dobrotna roka rajne Pavline žalostnega pogina, ter ju varno zapre v kletko, da ju ponesse za spomin iz svetega mesta. Tako zapušča mala četica kristjanov, spremljana od krščanskih vojakov, ki se niso marali udeležiti prelivanja nedolžne krvi, mimo gnusobe in razdejanja osvojeno in strto judovsko prestolnico. Ravnokar prižiga dobrotljiva roka Stvarnikova na jasnem nebesnem svodu migljajoče zvezdice, ko dospejo begunci na dvorišče mirnega domovja v Betaniji.

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Na noge zoper pohujševalce!

Zgodilo se je hudodelstvo, da večje ni mogoče. Knezoškofo ljubljanski, mož, koje-ga bogoljubno in sveto življenje, ki je ena sama žrtev in apostolstvo, je splošno znano, je izdal pouk »Ženinom in nevestam«, namenjen le tem z najblažjim namenom, da zakonske pouči, kako naj žive, da se namen zakona doseže v prid posameznikom in v prid telesnemu in dušnemu zdravju svojih potomcev ter celega naroda!

Ako bi bila torej škofova brošura prišla samo med tiste, ki jim je bila namenjena, bi bila svoj plemenit namen dosegla saj med razumnim in izobraženim delom našega ljudstva, ki je pouka v spolnih zadevah v gotovi meri tudi potrebno. Spolna razbrzdanost, ki je v kvar rodbinam in celim rodovom, se žalibog tudi pri nas širi in tisti, ki to taji, je ali slep in neumen ali pa hinavsk. Ženini in neveste na primerni stopnji umske izobrazbe in izobrazbe srca, bi bili od knezoškofove knjižice imeli le koristen pouk, le tisti ženini in neveste, ki imajo pamet od naših liberalcev soljeno, bi se bili pohujšali, kajti liberalci se hočejo pohujšati. Če bi pa bili vsi člani našega naroda tako izobraženi kakor so drugod, koder nimajo tako trapastih, neolikanih, sirovih in klafaških liberalcev, bi se nihče ne pohujšal kakor se tudi pri nas tisti ne bodo, ki resno mislijo in ki jim ne služi vse za draženje domišljije, kakor se to godi pri naši »narodno-napredni« kliki.

Kaj se je pa zgodilo? Par ur je bila

rdeča knjiga v Ljubljani v knjigotrštvu in sicer z izrečnim naročilom, da se otrokom ne sme prodajati. In kdo jo je prvi kupil, kaj? Liberalci so jo prvi naročili in zakaj? Zato, da so knjižico razmetavali med otroke in dijake, da jih namenoma kvarijo in pridijo! Komaj uro po tem, ko je brošura izšla, je bila v rokah otrok in negodnih deklet, katerim je bila najmanj namenjena! Pokvarjenim pa, ki so bili brošure željni ne zato, ker je bila v najblažjem namenu spisana za one, ki se odločijo za najresnejši in skoro najsvetejši korak v življenju, ampak zato, ker so se hoteli na njej pohujševati in dražiti svoja pokvarjena telesna čutila, tistim so liberalci prodajali brošure po 10 kron! V svojih listih pa so zavijali oči in sklepali roke, vsi so pordečevali in klicali: Oh, kakšno pohujšanje! V isti sapi pa so se za to »pohujšanje« trgali, otrokom pa ga metali zastoni.

In potem? Ko se je videlo, kako so liberalci vso zadevo peklenko zlobno začeli izrabljati, se je knjiga odmaknila iz knjigotrštva, da jo dobo le poklicani in tisti, za katere je bila namenjena.

In glejte, oni, ki so metali na škofa kamne, ki so upili, da je treba toliko »pohujšanje« iz sveta spraviti, so ga zopet v svet spravili, topot pa v pravi, res pohujšljivi obliki. Liberalna tiskarna v Kranju je dala spisati zeleno brošuro. Liberalci so bili do dna srca potrti, ko se je rdeča brošura iz javnosti odmaknila, bolelo jih je, da jo niso mogli več otrokom in dekletom darovati, grizlo je različne grde nature, da niso imeli več kaj, da bi se mo-

gli topiti v pregrešnih slasteh — zato so sami dali zeleno brošuro natisniti. V tej so izpustili vse, kar je knezoškofo za uvod napisal, vso zvezo strgali in podtaknili lastne opazke, povzete iz njihove umazane in gnjile domišljije. In tudi to brošuro so v prvi vrsti med mladino vrgli. In to vse z zlobnim namenom, da mladino pohujšajo!

Slovensko ljudstvo! Kar so liberalci te dni storili, je brez primera na celem svetu, ta njihova najnovejša zloba presega vse dosedanje. Le brezvestneži so zmožni dati nežni mladini v roke stvari, ki niso zanjo namenjene, le propalce so zmožne na ta način pokvarjevati duše mladoletnih deklic, le umazanci morejo biti tako drzni, da stvari, spisane za zakonce, iztrgajo iz njihove zveze in tako položijo pred deco! Liberalci so mladino po svojih družtvih pokvarjali na nečuten način, danes pa to delajo že javno na cesti. Zraven tega pa igrajo tš farizeji, ki one v Kristusovem času daleč presegajo, hinavsko vlogo »pohujšancev« in stegujejo svoja umazana usta nastežaj po svojih listih, češ, kakšno »pohujšanje« za nas in naše otroke! Z usti kriče, z roko pa »pohujšanje« molé svojí deci!

Pošteno slovensko ljudstvo! Take lopovščine ne smemo trpeti! Ali veste, zakaj so se liberalci spravili na našega knezoškofa? Ker jim je presvet, ker jim je prečist in ker ga slovensko ljudstvo tako goreče spoštuje, kakor ga on goreče ljubi in le zanj dela, nanj noč in dan misli in zanj noč in dan moli in trpi. Liberalci pa ne morejo videti svetosti in poštenosti. In

tem liberalcem ni prav, da je knezoškoč spisal knjigo, da bi zakonce poučil, kako brez greha, pošteno in zdravo v tem stanu živeti, ker njim je za to, da zakonci žive nepoučeno, nepošteno in nezdravo! Liberalci namreč dobro vedo, da takrat, ko bi bil slovenski narod ena sama velika mlačka, takrat bi bil liberalen, in zato delajo od nekdanj za to, da bi bilo spolno življenje umazano in razbrzdano, družine razdrte in mladina izkvarjena.

Najnovejša lopovstva naših liberalcev kriči po osveti. Naše ljudstvo se bo zbiralo po velikih shodih, na katerih se bo z bakljo posvetilo v gnusno početje liberalne stranke, ki je na tako umazan način zlorabila brošuro, spisano od svetega moža, moža molitve in moža brezmadežnega življenja. Dolgo, predolgo je slovensko ljudstvo gledalo, kako so liberalci mladino pohujševali, zdaj pa je mera črez vrh prikipela. Slovensko ljudstvo bo od zdaj dalje z liberalnimi umazanci še odločnejše in neizprosnejše obračunovalo kakor je do zdaj — liberalci bodo svojo najnovejšo hudobijo plačali, da bodo pomnili za vselej!

Dr. Krek o liberalni hinavščini. Na shodu v Kamniku se je med dr. Krekovim govorom nekj neotesani Logar iz c. kr. praharne nesramno in predrzno obregnil ob knezoškoč, tako da so ga poslušalci ogorčeni vrgli na cesto. Dr. Krek je nato izrekel te-le krepke resnice: Koliko grde, hinavske potuhe se dela zaradi teh reči. Kdor se nad tem izpodtika, reci mu: Ti si hinavec, če se nad tem izpodtikaš. To ni za otroke, če pa daje kak liberalcev take stvari brati otrokom, se mora reči, tak človek je navaden lump! Od česa živi naša liberalna gospoda? Od same klafarije in svinjarije. Govore po svojih družbah samo od medsebojnih škandalov. Klafarijo širijo po svojih listih. In ako škof, svet mož, ki gori svojemu poklicu, čuti potrebo, da je treba dati pojasnila, on to čuti, ki žrtvuje sebe svojemu poklicu in vse, kar ima, potem pridejo tisti svinjarji in klafarji, pa se upajo sebe delati lepe, zavijajo in lažejo in klafajo in hočejo bogati ljudstvo tisti, ki žive sami edinoli od klafanja in svinjarjenja. Tako počenjanje se obsoja samo po sebi. (Burno pri-trjevanje.)

Za župnijo Tržič na Gorenjskem je prezentiran č. g. Jožef Potokar, stolni vikar v Ljubljani.

• **Svobodomiseln učitelj.** Pred par tedni je pozdravil učenec svojega učitelja v Sebastionsbergu s krščanskim pozdravom: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Svobodomiselnega, brezvernega učitelja same jeze oblije rdečica in pripelje nič hudega slutecemu dečku tako zaušnico, da mu je takoj lice zateklo. Jokaje je hitel deček na svoj dom povedat staršem, kaj se mu je pripetilo. — Tudi na Kranjskem je mnogo liberalnih učiteljev, ki prepovedujejo ta krščanski pozdrav. Čudni vzgojitelji mladine, ki se sramujejo Jezusovega imena!

Duhovske spremembe na Koroškem. Nastavljeni so: kot provizor v Obermühl-6*

bachu o. Alfonz Krenmayr O. S. B. Oliv., kot provizor v Malnici č. g. Franc Grischacher, kot provizor v Melvičah č. g. Urh Hafner, ki je bil vsled bolehnosti na dopustu.

V apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki ima namen podpirati slovanske misijone, se je vpisalo že več nego deset tisoč udov.

Za kranjske vodovode in ceste. V deželnem odboru je poročal deželni glavar pl. Šuklje o svoji intervenciji v poljedelskem ministrstvu glede nesrečnega odloka, s katerim se je odrekla podpora kranjskim vodovodom. Izvedel je, da se je to zgodilo le pomotoma vsled nepredvidnosti nekega podtajnika ob nenavzočnosti odločilnih uradnikov. Deželni odbor je sklenil te dni obširno spomenico na ministrskega predsednika, v kateri zahteva od države še mnogo izdatnejšo podporo, ne le za vodovode, ampak tudi za ceste. Deželni odbor pozivlja ministrskega predsednika, da se sestavi komisija, obstoječa iz zastopnikov ministrstev za poljedelstvo, za javna dela, za vojno, za trgovino in za finance ter iz zastopnikov deželnega odbora pl. Šukljeta in dr. Lampeta, ki naj izdela načrt za obširno državno akcijo za kranjske ceste in vodovode.

Trasna revizija za belokranjsko železnico se bo, kot izvemo iz zanesljivega vira, vršila še letos, da se prihodnje leto gotovo prične z zgradbo.

Slovenski občinski zastopi, ki boste meseca listopada delali proračune za leto 1910., blagovolite se spomniti našega narodno-obrambnega sklada s kakim doneskom. Posnemajte nemške občine, ki po vrsti druga za drugo podpisujejo doneske za Roseggerjev sklad.

Slovenec ustreljen v Ameriki. Iz Cumberlanda se piše: Dne 27. septembra t. l. je prišel naš rojak Josip Pagon obiskat svojo soprogo. Bil je samo tri tedne odstranjen in ko se je z ženo sešel, mu nekaj ni bilo všeč, in, kakor se je govorilo, ni bilo njegovo zakonsko življenje nič kaj povoljno. Mož se je nad svojo ženo nekaj razsrdil in slišati je bilo nekaj pomenljivih besed, katere ji je zabrusil v obraz. Njegova žena je rodod Američanka in ima sestro, ki je poročena z Italijanom Simon Serafinom. Ta dva moža teh sester sta imela med seboj nekaj prepirl ali kaj enakega, dasiravno podrobnosti niso znane. In ta Italijan je ustrelil Josipa Pagona dne 27. septembra. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico, njegovega napadalca pa v ječo. Josip Pagon je umrl v hudih bolečinah drugi dan. Ranjki je bil doma iz Nove Oselice nad Škofjo Loko in zapušča v Ameriki dva brata in v stari domovini stariše.

Vinska trgateg v Krškem je letos prav dobro izpadla, zlasti v krajih, kjer so vinogradniki čakali boljšega vremena.

Ponesrečil v tujini. Iz Calumeta v Ameriki poročajo: V četrtek sta se pripetili v naših rudnikih dve nesreči in obe z smrtnim izidom. Žal, da je smrt zopet zahtevala mlado slovensko življenje, kajti eden izmed ponesrečencev je naš rojak Anton Šopčič, ki je bil uposlen v rovu. Plast kamenja je padla ob 9. uri 30 minut zjutraj nanj ter ga takoj na mestu usmr-

tila. Nesrečni rojak je bil 28 let star in doma iz Pake pri Črnomlju, kjer zapušča mlado ženo in dvoje otrok.

Smrt v tujini. Iz Clevelanda v Ameriki se poroča: Umrl je rojak Alojzij Torič, star 18 let. Umrl je za vročinsko boleznijo. Pokojnik je bil doma iz Čerknice. — V Primero, državi Colorado, je umrl Ivan Golob. Pokojnik je bil doma iz fare Mekinje pri Kamniku.

V Repnjah pri Vodichah se je dne 3. novembra t. l. slovesno otvorila gospodinjška šola, ki bo enako služila vzgoji kmetijskih deklet v dobre gospodinje, kakor gospodinjška šola na Vrhniki. Vodijo jo č.č. šolske sestre, ki so se že v Ljubljani in na Vrhniki izkazale kot izvrstne učiteljice v gospodinjstvu. Da se gojenke ne bodo odtegovala domačemu delu, se bode pouk poleti vršil dvakrat, pozimi pa trikrat na teden. — Repnje leže skoraj na meji kamniškega, kranjskega in ljubljanskega okraja, in gospodinjško šolo bodo prav lahko posečale dekleta iz vseh teh okrajev. Šola je zvezan tudi internat za gojenke, ki radi oddaljenosti domačega kraja ne morejo stanovati doma. Starši, ki žele pošiljati svoje hčere v to šolo, naj to naznanijo predništvu č.č. šolskih sester v Repnjah. — Ob otvoritvi šole je č. g. dekan in deželni poslanec Lavrenčič daroval sv. mašo. Z velepomembnim nagovorom je šolo otvoril visokorodni gospod deželni glavar pl. Šuklje, kateremu so se v lepih besedah zahvalili gg. dekan Lavrenčič, duhovni svetnik Žužek in ena gojenka v imenu tovarišic.

Gospodinjška šola v Repnjah pri Vodichah. V zimski tečaj, ki traja do 15. aprila 1910, se sprejme še nekaj deklet. Stroški za to šolo so zelo nizki, dekleta imajo pa lepo priliko, se v prav kratkem času naučiti v vsem modernem gospodinjstvu. — Oglasiti za sprejem se je takoj na vodstvo.

Proti germanizaciji. Tržaški Slovenci so imeli v nedeljo shod proti germanizaciji na državni železnici. Na shodu je bila sprejeta sledeča resolucija: Tržaški in okoličanski Slovenci protestirajo najodločnejše proti zapostavljanju slovenščine pri državnih železnicah, proti nastavljanju nemških uradnikov, zahtevajo enakopravnost slovenščine pri vseh železnicah na slovenski zemlji, zahtevajo, da se slovenščine nezmotno nemške uradnike premesti in nadomesti le s slovenščine zmožnimi uradniki.

Žrtev alkohola. France Tomažič, 64 let stari oženjeni posestnik iz Most pri Kamniku, je šel nedavno okoli 7. ure zvečer precej pijan iz vasi Suhadole po stezi, ki pelje ob potoku Pšata proti domu. Ker je bilo precej temno, je zgrešil pot, se spodtaknil in padel v precej narasli potok ter utonil.

Agenti banke »Slavije« agitirajo med ljudstvom v Istri z »oberagentoma« Hribarjem, češ, da je »največji slovenski mož«, slovenski »bog«, kar reče Hribar, to kakor en mož pritrdi cel slovenski narod, ki časti Hribarja, kakor še nikoli nobenega svojega sina! Če bi Istrani vedeli resnico! —

Duhovske vesti. Prezentirana sta bila č.č. gg. Jos. Potokar, stolni vikar v

Ljubljani, za župnijo Tržič in Anton Merkun, kapelan v Mengšu, za župnijo Homec.

V zdravstveni zastop mokronoški je imenoval deželni odbor kot svojega zastopnika g. Ivana Povšeta ml., načelnika »Kmečke zveze« za mokronoški okraj.

Kostanjarska zadruga na Dunaju. Pred kratkim se je zbralo na Dunaju nad dvesto kostanjarjev k posvetovanju radi ustanovitve lastne obrtne zadruge. Na shodu sta govorila tudi poslanec Jaklič in Gostinčar. Jaklič je poudarjal potrebo zadružništva ter se je odločno zavaroval proti temu, da bi zadruga postopala pristransko. Zadruga mora skrbeti za vse rojake kostanjarje, ki prihajajo na Dunaj. — Gostinčar je razložil pomen obrtne zadruge. Zborovalci so potrdili enoglasno predlog, da se zadruga ustanovi.

Ministrstvo za notranje stvari je dovolilo avstrijskemu društvu sv. Rafaela na Dunaju za dobo treh let subvencijo letnih 5000 K, pod pogojem, da odmeri slovenski podružnici sv. Rafaela v Ljubljani primerno vsoto.

Shodi S. L. S. so se začeli zopet pridno prirejati po deželi. V Stopičah pri Novem mestu je govoril deželni odbornik Jarc pred množičnimi volivci. — V Borovnici sta poročala poslanca Kobi in Gostinčar, v Šmartnem pri Litiji dr. Lampe. Tudi zadnje nedeljo se je vršilo več dobro obiskanih shodov.

Kranjski liberalci na deželi. Hribar je pričel razpošiljati svojo gardo po deželi. Zdravnik dr. Oražen, katerega tudi naši ljudje obiskujejo, dasi silno rad udriha po somišljenikih S. L. S., dr. Žerjav, Ribnikar, Pettich, profesor Jug in stari dr. Tavčar ti so najzvestejši oprode Hribarja. Po deželi tacaio in maloštevilno liberalno občinstvo farbajo. Naši pametni možje se ne zmenijo za liberalno bevskanje, zato ostajajo doma. Kako bi tudi mogli poslušati tiste osebe, ki so z obstrukcijo v deželnem zboru hotele preprečiti lovsko postavo, deželno banko in druge koristne postave, ki bodo donašale našemu kmetu izredno mnogo koristi.

Kletarski tečaji. V primeru z drugimi, bolj naprednimi vinorodnimi deželami je naše kletarstvo še na jako nizki stopinji. Zaradi tega je zlasti sedaj, ko je nastala potreba, da vino izvažamo, nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimejo boljšega kletarjenja ter da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stanovitno vino, ker je drugače nemogoče s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga gospodarju-vinogradniku še tako lepo grozdje, ko ne zna iz njega pripraviti tako pijačo, kakršna se dandanes po svetu zahteva. Ravnotako je tudi za kletarje, vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom, znanje umnega kletarstva, zlasti pravilnega ravnanja s posodo in z vinom neobhodno potrebno, kajti iz najbolj zlahkne kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko naredi najgusnejša pijača. Da imajo ukažljivi priliko se v umnem kletarstvu temeljito izučiti, priredi c. kr. vinarski nadzornik B. Skalicky pri državnih vzornih kleti v Rudolfovem tekom tekoče zime več tridnevni kletarskih tečajev.

Kdor se misli katerega teh tečajev udeležiti, zgledi naj se takoj pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Rudolfovem. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, treba se je, komur je na stvari ležeče, čim prej zglediti. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bo o tem potem posebnega vabila, vsaj en teden, pred pričetkom tečaja obveščen.

Premovanje goveje živine. Deželni odbor kranjski priredi premovanje goveje živine dne 15. t. m. v Mengšu za kamniško okrajno glavarstvo in dne 16. t. m. v Kranju za okrajno glavarstvo Kranj. Pričetek premovanja je točno ob 9. uri dopoldne. Za lepo živino se bodo delila darila od 5 do 50 K in častne diplome. Kdor ima tako živino, naj jo gotovo prižene. Obenem je predavanje o živinoreji.



S. K. S. Z.

Slovenska krščansko-socialna zveza v Ljubljani priredi dne 17. t. m. **sestaneke voditeljev in odbornikov naših izobraževalnih društev.** Na tem sestanku se bo obravnavalo o tesnejši organizaciji izobraževalnih društev med seboj z ozirom na okrajne, oziroma dekanjske podobore. Dalje se bo razpravljalo na tem sestanku o ureditvi predavanj po društvih, o časopisu in kolportazi in o ustanovitvi in delovanju odsekov v društvih. Ker je stvar važna za nadaljni lep razvoj in proseg izobraževalnega dela med našim ljudstvom, je pričakovati, da se bodo tega sestanka udeležili ne le voditelji društev, temveč tudi vsi drugi prijatelji izobraževalne in mladeniške organizacije. Želeli je, da društva takoj priglase po dopisnici S. K. S. Z., kdo se udeleži sestanka, da se določijo pravčasno vstopnice.

Poučne tečaje, ki bi trajali eden, dva ali tudi več dni, ravnanje se seveda po krajevnih razmerah, namerava letošnjo zimsko dobo prirediti zveza. Ti tečaji naj bi bili za več sosednjih društev skupni. Po njih naj bi se poživilo društveno življenje in vzbudilo zanimanje za izobraževalno podrobno delo. Društva, ki žele tak tečaj, naj se obrnejo na Zvezo in naznanijo čas, kdaj žele imeti tečaj.

Tečaj za diletante izobraževalnih društev se tudi namerava prirediti to zimo, da se društveni člani, ki se zanimajo za ljudske igre, seznanijo z najpotrebnejšimi stvarmi za oder.

Društveni koledarček za prihodnje leto se bo v kratkem uredil. Prosi se, naj društva, ki še niso doposlala letnega izkaza, istega takoj pošljejo.

Znakov S. K. S. Z. je še precej v zalogi. Ker so znaki lični in skupno znamenje izobraževalne slovenske krščansko-socialne organizacije, segajte pridno po njih. Za članice S. K. S. Z. so se naročili enaki znaki v obliki brože.

Knjige za obmejne kraje sprejema tudi zveza. Kdor ima kaj knjig odveč, leposlovne, poučne ali nabožne vsebine, naj jih pošlje zvezli, ki jih razdeli na obmejne kraje.

Sestaneke voditeljev izobraževalnih društev se vrši prihodnjo sredo, t. j. dne 17. t. m., v Ljubljani. Društvom so se razposlala vabila, natančni spored se objavi v »Slovincu«.



Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Borovnica. Blagoslovljenje nove kapelice na Drašci, posvečene Materi božji, Pomočnici kristjanov, ki se je vršilo v nedeljo, nam je zopet živa priča, kako naše dobro ljudstvo časti Marijo. Cel teden — včasih do polnoči, — pletle pridne draške dekleta vence, moške in fantje so postavljali slavaloke in mlaje, in naše izobraževalno društvo je prirejal o igro, da tudi v društvenem domu proslavi ta vesel praznik. In bil je res vesel in lep! Popred kot po navadi se je vzdignila megla in najlepše jesensko solnce je posijalo, kot da bi tudi Marija hotela pogledati na našo Draščo. A bilo je tudi kaj videti! Mlaji so mogočno kipele v nebo, zastave so ponosno vihrale in trije slavaloki so nas peljali k lepi kapelici, ki so jo vrli Draščani zidali Mariji. Lahko so ponosni na lepo in mično cerkvico, ki tako prijazno stoji tam gori na gričku, na katerem se je v nedeljo zbralo veliko pobožnega ljudstva, ki je tudi od drugod prihitelo k tej redki slavnosti. Naš g. župnik je blagoslovil kapelico, potem je domači gospod kaplan nagovoril zbrane in daroval prvič v novi kapelici daritev svete maše, med katero je prav gnilivo pel naš cerkveni zbor. Popoldne ob treh smo se zbrali v našem »Domu« ter smo se par uric prav dobro zabavali. Nastopili so prvič pri nas vrhniški tamburaši. Zeli so burno odobravanje za svoje izborni udarjanje. (Kmalu dobimo tudi mi svoj tamburaški zbor.) Naš mešani zbor je zapel Laharnarjev »Pozdrav«. Igri »Don Manuel a'j Ava Marija« so dajali poseben kras in zanimivost, lepi novi kostumi, ki so jih za to igro naše vrle društvenice priredile. G. Slavko Ravnar, čigar požrtvovalnost res občudujemo, je naše fante tako izborni maskiral, da jih nismo več poznali. V igri »Skušnja« je prišel celo hudobček iz gorečega pekla. — Za Marijo smo delali, od Marije bomo prejeli plačilo!

Moste. Prihodnji torek bo katol. slovensko izobraževalno društvo priredilo predavanje. Predaval bo g. dr. Jos. Jerše. Začne se ob pol 8. uri. Prostor za predavanje: Pri Kebro Ravnar. Zadnje dni je naredilo društvo korak naprej. Nastopilo je prvič na odru s petjem. Prvi nastop je občinstvo zadovoljilo. Pevski zbor je bil pohvaljen, kar tudi zasluži zavoljo svoje pridnosti, s katero se vadi. Pri igri »dve materi«, katero je društvo uprizorilo že tretjič, se je tudi opazoval napredek. Tretjič se je uprizorila najboljše. V par dneh se otvori tudi knjižnica, kjer bodo udje dobivali prav lepe knjige. Pridno se vadi gledališki odsek, da uprizori nad vse zanimivo igro Elizabeta, grofinja turinška. Za igro je veliko zanimanje tudi v Hrušici in v Bizoviku.

Domžalske novice.

g Društveno predavanje. Katoliško izobraževalno in podporno društvo v Domžalah je zadnji čas priredilo dvoje prav zanimivih predavanj. 10. oktobra je predaval poslanec dr. Krek o politični izobrazbi. Pojasnil je položaj v deželni in državni zboru, izredno važnost jugoslovanskega vprašanja za državo in dinastijo, posebno z ozirom na aneksijo Bosne Hercegovine. — 7. novembra pa je govoril prof. dr. Gruden o Devici orleanski in njeni beatifikaciji. Obojno predavanje je bilo prav dobro obiskano in je poslušalcem prav zelo ugajalo!

g Odseki v društvu in družbi. V tukajšnji Marijini družbi so se ustanovili trije velevažni odseki, ki veljajo tudi za društvo. Treznostni odsek si je stavil nalogo z vsemi silami delovati proti pijančevanju in razširjati pravo treznost. Načelnica je Marija Markužič. V kratkem času so vrle dekleta pridobile že nad 300 članov za družbo treznosti. Čast jim! Rafaelov odsek, kateremu je načelnica Terezija Šme, je prevzel skrb za naše izseljence. Gotovo iz nobenega kraja na Gorenjskem ne gre toliko ljudi po svetu, kot od nas. Po pre mnogih velikih avstrijskih mestih, pa tudi v Ameriki, posebno v New-Yorku, je veliko naših deklet, ki kot izvrstne slavninarske šivalke prav dobro zaslužijo. Ljubezen do teh hoče pokazati ta odsek in po možnosti tudi zanje poskrbeti. Bralni odsek pa hoče z razširjanjem dobrih listov in knjig širiti pravi napredek. Načelnica tega odseka je Marija Šme. Dekleta, ki so izredno vnete za vse dobro, bodo v teh odsekih gotovo prav veliko dobrega storile.

g Nove stavbe v Domžalah. Nobeno leto se menda še ni toliko zidalo v Domžalah, kot letos. Razširila se je šola, sezidal se je gasilni dom v Domžalah, da, celo domžalski Sokol si stavi svoj dom. Brez dvoma najlepša stavba pa, ki se sedaj zida pri nas, je dom, ki si ga stavi kat. izobraževalno in podporno društvo. Zunanja lepota te stavbe naj priča, da je lepota izobrazbe in organizacije na temelju sv. vere tako lepa, da nadkriljuje vse drugo!

Iz moravške doline.

g Ogenj. V Ribčah, občine Velikavas, je pogorela hiša po domače pri Cetretu. Zgorelo je vse: orodje, živež in obleka. Kako je ogenj nastal, ni znano; najbrž je bila zraven zlobna roka.

g Zadnje velikovaške volitve je c. kr. okrajno glavarstvo v Kamniku potrdilo. Novi odbor je pričel delovati s 23. vinotokom. Ta dan je bil baže znamenit. Nasprotje je poglelo. Upamo, da bo novi odbor odločno na naši strani in mu ne bo škodila sapa, ki bo morebiti prihajala iz tabora liberalne stranke moravškega liberalizma. — Ti pa slovensko ljudstvo, pomni, da so naši najhujši sovražniki liberalci, ki so v deželni zboru bili proti izpremembi lovskega zakona, ki so vedno in povsod proti koristim ubogega kmeta. Z liberalci nikdar nobene zveze!

g Novo šolo hoče novi občinski odbor na vsak način imeti v Spodnjem Prekru. Čudno in nerazumljivo! Ali je vredno za

50 otrok zidati šolo, ki povzroči občini ogromne stroške. In če bi šolo morali zidati, zakaj bi jo morali zidati ravno v Sp. Prekru, zakaj ne v Velikivasi? To občanom kar ne more v glavo. Pomislimo, ali bi se ne dali velikovaška in svetokriška občina združiti v eden šolski okraj in če bi dobili pri sv. Križu duhovnika — kar se gotovo zgodi — bi lahko poučeval verouk tudi na velikovaški šoli. Ako bi pa šolo zidali v Sp. Prekru, bi moral verouk poučevati moravški kapelan, kar bi bilo za preč. moravško duhovščino novo breme. Seveda bi bila za to določena plača in to bi bili zopet novi stroški, katere bo morala nositi občina. To naj občinski možje dvakrat premislijo.

g Slavnemu cestnemu odboru priporočimo nekoliko naše okrajne ceste. Blata je do kolen, osobito krog Moravča in po Trznu. Cestni odbor bo imel na vesti, ako kdo obtiči v blatu ali pade v kako lužo. Drugič bomo govorili resneje, ako se v to postavljeni faktorji ne zganejo.

g Zanimivo predavanje o modernih sužnjih, je imel g. kapelan Lovšin v izobraževalnem društvu. Gospod je izborni, na podlagi zgodovine dokazal neresnico, ki jo nasprotniki predbacivajo cerkvi, dokazal, da je poganstvo zahtevalo sužnjost, cerkev pa jo je odpravila. V krasnih besedah je orisal krvave dogodke na Španskem, katere kranjski liberalci na vse načine zagovarjajo. Tudi zadnji dež. zbor smo na kratko ogledali. Prav je, da tudi moravčani poznamo liberalne »štink-bombardirje« in si njih imena zapomnimo za prihodnje volitve.

g Naše izobraževalno društvo se pripravlja na krasno, zanimivo igro: »Don Fernando«, ali izpreobrajenje roparja. — Društveni pevski zbor je na jesen nenadno oživel. Povspel se je na število 20 pevcev. O Vseh svetih je pel na pokopališču tri krasne žalostinke. Le naprej! Pošteno petje vedri srce. Tudi v cerkvi kedar nastopite! Ravno moški zbori povzdignejo cerkvene pobožnosti. Torej fantje, koraj! Časa je dovolj, le dobre volje ne sme manjkati.

g Poroka. Poročil se je v Moravčah bivši oskrbnik Zaloške grajščine, občinski sluga, krojač in hišni posestnik na Trznu, g. Jožef Okorn, z gđ. Ivanko Brate iz Stancihlaza. Ženin je v 65. letu starosti še mladeniško čil, nevesta pa je stara 20 let. Bilo najsrečnejše!

Bohinjska Srednja vas.

g Redek slučaj. Cel oktober ni bilo v naši župniji nobenega mrliča, dasi šteje blizu 2500 duš. Bohinj je torej res zdrav kraj.

g Ogenj. Na Vernih duš dan je pogorel Repinčev kozolec na Poljéh. V nevarnosti je bila cela vas. Zažgal je otrok, ki se je igral z žvepljenkami. Starši, pazite vendar na otroke! — V zadnjem času so se ponavljali požari po planinah in rovtih ob jezeru. Bržkone je vmes zlobna roka.

g Na ustanovnem shodu V. L. S. v Ljubljani je bilo okoli 20 mož in mladeničev iz vseh bohinjskih fará, večinoma v narodni noši. Bohinj je in upamo, da tudi

vedno ostane zvest načelom svojih očetov.

g Skupno romanje na Sveto goro prireditelj župniji Srednja vas in Koprivnik na poslednjo nedeljo, če se oglasi dovolj udeležencev. Odhod z Bistrice s posebnim vlakom okoli pol 2. popoldne.

g »Dohtarju Smola« z Bistrice, Mijo Grobotku, sporoča zgornja dolina z ozirom na vedno smolo pri njegovih dohtar-skih opravilih v naši dolini, te-le verze v njegov spominski album prosto po pesniku:

Sita te naša dolina je cela,
Pojdi, odkoder si, dohtar, prišed!
Treščila v te paragrafov je strela,
Ker si premalo jih v glavi imel!

Iz selške doline.

g Smrtna kosa. Dne 15. oktobra je umrla v Železnikih Ana Lotrič. Letošnjo spomlad bi bila imela imeti z možem zlato poroko, pa ravno tisti teden, ko bi bila imela biti zlata poroka, se ji je zmedlo v glavi in več se ji ni vrnil razum. Sedaj je pa mrtva. Naj ji sveti večna luč! — Dne 25. oktobra je pa umrla nagle smrti za srčno kapjo 24letna Ivana Arhar, nečakinja g. župnika Frančiška Boncelj. Umrla Ivanka je bila vzgledna Marijina hčerka, ki je vestno izpolnjevala družbena pravila, zato upamo, da ji odgovor pred Sodnikom ni bil težak, čeprav je umrla neprevidena. Pogreb je imela jako lep. Družabnice in mnogo ljudstva jo je spremlilo na zadnji poti. Zbor Marijine družbe pa ji je prav lepo zapel v slovo. Počivaj v miru, dobra Ivanka in prosi pri Mariji za celo železniško Marijino družbo in izprosi ji stanovitnosti in nevstrašenosti v hudem boju naših dni!

g Liberalni volkovi. Zadnji »Gorenjec« je zopet napadel razne mu neljube ljudi, ki ne trobijo v njegov zviti in spačeni sokolski rog. Zlasti grdo se je zaletel v železniškega župana in sicer zato, ker hoče imeti red v Železnikih in stopa precej trdo na prste znanim ljudem glede policijske ure. Gotovi ljudje bi bili najrajši, da bi bile gostilne odprte celo noč in da bi ubogi delavec pustil v njih zadnji krajcar. Županu se očita pijanost in sicer s takimi grdimi besedami, da si jih ne upamo ponoviti. Koliko je pogledal liberalni estetik skozi povečevalno steklo, ne bomo preiskovali. Samo toliko rečemo, da so junaki okoli železniškega sokola zadnji upravičeni sedati na sodni stol in soditi in obsojati pijane ljudi. Saj še niso pozabljeni prizori, ki jih je bilo moč videti ob cesti od Podrošta pa do Zalega loga po sokolskem zletu v Sorico: Strti bicikli, krvavi obrazi in ob cesti ležeči sokoli s strtimi peruti. V Zalem logu pa črna kava in »špricarji«. Doma pa »cimeraresta«, ker si ni upal Sokol pokazati svojega na čudovit način spremenjenega obličja poštenim ljudem. Le kar lepo tiho, Sokol, pa roke na klop, pa pred svojim pragom pometaj. Saj nismo slepi, da ne bi videli, pa tudi ne pijani, da ne bi razumeli. — Dalje napada »Gorenjec« tudi županovega zeta, češ, da je še sedaj dolžan v Železnikih. Ko je bil še v Železnikih, so mu peli slavo; brez njega bi ne bili mogli igrati »Divjega tova«.

ca», in ko so ga igrali, peli so mu v »Gorenjcu« meter dolgo slavo, kako dobro da je igral. Sedaj, ko je odšel v Novo mesto, ko je torej zanje mrtev, sedaj pa v istem »Gorenjcu« z loparjem no njem. Tako ne delajo ljudje, tako delajo volkovi, ki požro svojega mrtvega tovariša. Kar je pa najbolj čudno, je to, da županov sin Matevž tuli skupno s temi volkovi. Napadli so mu očeta, raztrgali moža njegove sestre in s tem tudi sestro samo, on pa vendar le še tuli s temi volkovi, čeprav so ti ljudje tudi njemu pred tremi leti očitali v »Slov. Narodu«, da za frakelj »ta grenke« proda ves Izrael! In vendar...! Gorje ti, Matevž, ko te volkovi ne bodo več rabili, tudi tebe bodo trgali in raztrgali, ko boš za nje — mrtev!

g Kam se pride! Poznali smo v Železnikih fanta, ki je vestno izpolnjeval svoje verske dolžnosti. Ta je zašel med pristaše »Gorenčeve«, »Narodove« in »Svobodne Misli«. Kmalu na to je že zamudil v nedeljo sveto mašo do evangelija. Kesal se je in rekel: »Nikoli več ne grem mednje!« Pa je šel zopet. In konec je bil, da je šel potem večkrat ko so šli poštenci kristjani od svete maše s svojimi »prijatelji« vred iz — gostilne. Potem pa kliče »Gorenjec« Sokolom: Le tako naprej, na pravi poti ste! Skrbite za telo, skrbite za dušo. Zares, izborna skrb za telo, še lepša skrb za dušo v — gostilni!! No ja! Pa saj je rekel bivši načelnik Sokolov, da je duša to, kar izreže mesar iz človeka. Samo tega ne vemo, kateri železniški mesar je že rezal človeka in mu izrezal — dušo! Dá, dá, lepa pot, pot sokolska, samo o tem jako dvomimo, je li ta pot zares — prava.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Motnika smo dobili daljši dopis, v katerem se naš vrl somišljenik poslavlja od odhajajočega zaslužnega g. župnika. V imenu župljanov se mu zahvaljuje za ves njegov trud in požrtvovalno delo.

g Tragična smrt. Na Rupí pri Kranju je umrla v petek, dne 22. oktobra 18-letna Helena Strupi, po domače Grenkevova. Stregla je svoji sestri Franici, ki je bolehal na vročinski bolezni. Pri tem delu krščanskega usmiljenja si je nalezla bolezni ter postala njena žrtev. — Pokojnica je obiskovala lansko leto tečaj za pomoč bolnikom, ki se je vršil v ljubljanski bolnici. Bila je bistrega uma, dobrega srca, pobožna ter zavzeta za vse dobro in lepo in vzorna Marijina hčerka. Ljubila je tudi prav posebno petje. Nekaj let je bila cerkvena pevka na Primskovem. Pa ne samo v cerkvi, tudi doma pri svojem vsakdanjem opravilu je kaj rada pela. Če sem šel zjutraj, zvečer ali opoldne mimo Grenkevove hiše, mi je skoro vselej zazvenela na uho sladka Marijina pesem. Helena je bila, ki je slavila svojo Zaščitnico s svojim milim glasom. Vedno je bila vesela. Vesela je bila tudi njena smrtna ura. Udana v voljo božjo je brez strahu pričakovala onega dne, ko bo stopila pred prestol božji. Med boleznijo je večkrat vprašala okoli stoječe: Ali bote kaj molili za mojo dušo? Mirno je izdihnila svojo blago dušo. Zares: kakršno življenje, taka smrt.

Blagi Heleni večni mir, družini najiskrenejše sožalje!

g Koroška Bela pri Javorniku. Na praznik vseh Svetnikov popoldan se je zgodilo pri nas nekaj prav smešnega, a obenem tudi prav žalostnega, tako da je vredno, da zve tudi svet o junaškem činu in o omiki javorniškega Sokola. Med tem ko je bila do 2000 broječa množica vernikov zbrana v cerkvi na Koroški Beli pri cerkvenem opravilu, so zastražili štirje fantalini javorniškega Sokola grob rajnega g. župana Potočnika baje zaradi tega, kakor so ljudje delali opazke, da ne bi prišli Orli iz Koroške Bele in vzeli iz groba nekdanjega podpornega člana Sokola. Sicer je bil ta strah prazen, ker imajo Orli dovolj živih podpornih članov in ne potrebujejo mrtvih, zlasti še onih ne, ki so bili prej pri Sokolu. Sicer so se pa Sokoli tudi mrtvih prav zelo bali, zato jih je prišlo zvečer kar devet k grobu, ker štirje niso upali samj biti po noči na pokopališču. Komaj so zagledali ljudje to čudno prikazen na pokopališču, takoj so se začeli izpraševati, kaj delajo »rdečkarji« na pokopališču. Nekateri so mislili, da so kar čez noč tako pobožni postali. Pa tudi Sokolom ni bilo prav dobro pri srcu pri pogledu na toliko množico. Tresli so se kakor šibe na vodi in bili so blede kakor smrt. Naj bi imeli to otročje veselje, ko bi se dostojno obnašali, toda da na pokopališču očitno izživajo s svojim vedenjem občinstvo, tega jim pa ne moremo pripustiti. Med tem namreč, ko je molil duhovnik glasno za ranjke in so bili vsi na pokopališču odkriti in so klečali, stali so ti »omikani« Sokoli kakor ohromeli in se niso odkrili, ampak so ostali pokriti v svojih čepicah, kar je vendar proti verskemu čutu. Zato ni čudno, ako je bilo občinstvo ogorčeno na tem in je to ogorčenje tudi glasno kazalo z raznimi opazkami. Nekdo si je po dokončanem obredu privoščil prav imenitno šalo. Šel je k grobu in je vprašal Sokole, po čim so te sveče in ta strašila, ker bi rad eno kupil, da bi jo prihodnje leto postavil na njivo med koruzo za strašilo. Ni bila napačna ta misel. Sicer pa povemo sedaj Sokolom, da so prvič, a tudi zadnjič na tako grd način žalili verski čut koroško-belskih župljanov. Priporočali bi jim v njihovo lastno korist, da naj raje tedaj pridejo stražit grobove, kadar rjovejo po Javorniku kakor divje zverine in obmetavajo plakate katoliških društev z blatom. Marsikateri, ki je bil dosedaj še njihov prijatelj, je priznal ta dan, da tako ne sme iti dalje, da ne more več biti član, a da tudi svojih otrok ne pusti pri njih, kar je čisto prav. Ako imajo stariši kaj ljubezni in srca do svojih otrok, potem ne morejo dovoliti, da bi pristopili k njim. Vam, stariši, ključemo: ali se še ne bodete zbudili! Prepovejte svojim otrokom zahajati k Sokolom, da vam ne bo treba enkrat obžalovati svoje popustljivosti in vnemarnosti.

g V Cerkljah pri Kranju je bil v nedeljo po nauku shod pristašev S. L. S. — O državnem zboru je poročal državni poslanec Demšar, o delovanju deželnega zbora za koristi kmečkega stanu deželni poslanec Zabret, o taktiki nasprotnikov S. L. S. pa deželni odbornik E. Jarc. Nad

200 mož je izreklo neomajano zaupanje poslancem S. L. S. in zlasti nje načelniku dr. Šusteršiču. Sprejela se je tudi resolucija za izpeljavo železnice Kamnik-Kranj.

g Na Šenčurski gori je bil v nedeljo po dopoldanski službi božji političen shod, na katerem je poročal poslanec E. Jarc. Zbrani možje — malodane vsi volivci, kar jih šteje fara — so soglasno in z navdušenjem odobrili delovanje poslancev S. L. S. Po shodu je bil pogovor o nujno potrebni preložitvi občinske poti na Šenčurško goro in vodovoda.

g Naklo. Pretečeni mesec nas je zapustil preč. gospod kaplan Franc Pavšič, šel je v Sodražico. Veliko dobrega je storil v teh kratkih letih. Zato ga ohranimo v dobrem spominu. Bog povrni vse dobremu gospodu in ga ohrani zdravega v novem vinogradu!

g Iz Mekinj. Pretresljiva žaloigra »Fabijola in Neža« je dne 7. novembra izredno dobro uspela. Naša vrla dekleta so se res uglobile v igro ter so zato tudi s čuvstvom igrale. Vsa čast jim! Mnogim so izvabile solze iz oči. Povikšale so igro krasne rimske obleke. Za sklep prireditve so navrgli naši fantje komičen prizor s petjem: »Pri vaškem mazaču«, ki je vzbudil mnogo dobre volje. Tamburaši so nastopili kakor po navadi — sigurno; tudi težke komade proizvajajo z lahkoto. Občinstva je bilo dokaj, med njimi smo opazili izredno mnogo gospode.



Dolenjske novice.

Iz Št. Ruperta.

d Čuk, smrtna ptica: čuk v oknu, nad vrati in na vseh vogalih Lebanove trgovine, je pel naslovu *Leban, trgovec*, smrtno pesem in s tem tudi sokolom in šprincam!

d Kdo je čuk? To si zapomnite, liberalni sokoliči, če kdo zasluži ime čuk, ki ga v svoji otročariji privedate »Orlom«, potem ta častni naslov zaslužite sami, ki ne daste miru družinam in šipam. Po vseh pravilih človeške pameti namreč je čuk le tisti, ki pač »čuka«, in to delajo s o'koli ponočnjaki. Nadalje se zaletava neko dopisunče v našega gospoda kape-lana, češ, zanesel je sovraštvo med ljudstvo, ker je storil ta neopusteni greh, da je ustanovil »Orla«. Zato so pa za nas računi sklenjeni s takimi ljudmi, ki se jim cedi pri vsaki drugi besedi psovka čuk, čuk in far. Kdo se bo z bikom bodel in kdo bo z zabavljajem filozofiral? Lebanovi tovariši, kje imate nafehtani denar?

d Za društveni dom so darovali: Fr. Rome 4 K, Fr. Pograjc 5 K, Fr. Gregorčič 4 K, neimenovana 5 K, M. Frelih 6 K. Bog plačaj obilo! Vsak dar dobrodošel!

d Javno vprašanje. Kdo je pobil šipe dne 8. septembra, Dá, lahko je pobijati — potem pa biti tiho? — Junaki!

Belokranjske novice.

Otrobi »Slovenskega doma«. Neka belokranjska ali morda črnokranjska prismsoda že več časa otrobe veže po »Slo-

venskem domu», kjer opisuje belokranjske razmere. V teh dolgovestnih klobasarijah pa se pripovedujejo take neumnosti in laži, da smo prisiljeni resnici na ljubo stvar nekoliko pojasniti. Dopisnika najbolj pečejo takozvane farovške posojilnice, o katerih pripoveduje v št. 10. »Slovenskega doma« sledečo laž: »Prišli so klerikani agitatorji med vas in začeli ustanavljati klerikalne posojilnice, katere imajo sedeže v farovžih, kamor ste nosili shranjevat težko prislužene novce, misleč, da boste imeli vsaj nekoliko koristi od teh posojilnic, ali varali ste se. Dasi obstojajo posojilnice že po več let skoraj v vsaki drugi vasi, niste imeli od njih še nobene koristi, kajti ves čist dobiček je izginil, da nihče ne ve za njega.« In v št. 13. pa pravi ta tepec tako-le: »Začele so se ustanavljati po Belikrajini rajfajznovke, ki naj bi kmetu pripomogle do lepše bodočnosti, ali od teh jih le nekaj dobro uspeva, in to so te, ki so se otresele farovžev, druge so pa vse v farovžih in so samo zato, da polnijo mavhe brez dna gospodov v farovžih.« — Kolikor besedi, toliko laži! Najprej pribijemo, da dopisnik nima niti pojma o rajfajznovkah posojilnicah, sicer ne bi govoril o čistem dobičku, ki je ves izginil. Pa poglejmo, kako je v resnici! Berite pazljivo, potem pa presodite, ali so libera ci hudobni ali neumni, ali pa oboje skupaj!!

Prvo rajfajzensko posojilnico je leta 1895 ustanovil v Metliki nepozabni kaplan Nadrah. Nadaljevali so njegovo delo z veliko požrtvovalnostjo kaplani Novak, Hrovat, Gnidovec itd. Vprašamo, ali so imeli kmetje metliške okolice od te kase kaj dobička? Čujte, kaj se je zgodilo! — Gangova liberalna l. dolenjska posojilnica se je tako prestrašila farovške kase, da je takoj znižala obresti pri posojilih od 8 na 7, potem na 6 in nazadnje na pet in pol procentov. Vprašamo, komu je bilo to na korist? Ali so metliški magnatje znižali obresti iz ljubezni in usmiljenja do kmeta? Znano je, kako so liberalni Metličani kleti kaplana Nadraha, pa le zato, ker je farovška kasa bila kriva, da so se zmanjšale mastne dividende pri prvi dojenjski posojilnici! To je bilo seveda v škodo bogatemu Kapeletu, Proseniku, Ganglu itd., a v veliko korist kmetom. — Dalje: Druga hranilnica in posojilnica se je ustanovila v Semiču. Ustanovil jo je sedanji vipavski dekan Lavrič. Vprašamo semiške svobodomiselce in pametne semiške kmete, ali jim kaj koristi njihova kasa? Ali so zdaj mogoči v Semiču taki oderuhi, kot jih je bilo nekda, ki so jemali obresti po 15, 20 do 30 od sto? Kaj ne, zdaj je drugače! Potem pa govorijo to prismojeno liberalce, da kmetje niso imeli od svojih posojilnic še nobenih koristi itd. V št. 13. »Slovenskega doma« pa pravi, da le one posojilnice dobro uspevajo, ki so se rešile farovžev. Zopet debela laž! Ravno narobe je res. Poglejte posojilnice, ki niso v farovžih! Svobodomiselni inženir Jekovec jih je po Belikrajini ustanovil v več krajih, pa kako delujejo? V Dobličih je kasa, pa ne deluje nič. V Vrhu ne deluje, na Preloki ne deluje, na Vinici životari, istotako v Starem trgu pri Poljanah. Nekoliko bolj se giblje Maceletova v Gradacu, ki jo

Macele zalaga s svojimi tisočaki. On že ve zakaj; je prebrisan in navihani dovolj, bolj kot drugi Gračani, ki se brez premisleka pri njem zadoizuje o. Njihovi otroci jih bodo pa še enkrat kleli.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz višnjegorskega okraja. V nedeljo so imeli naši župani v Zatičini zborovanje za premestitev sodišča in davkarije iz Višnje gore. Sklicateji so imeli namen, da naj se župani izrečejo za Ivančno gorico kot prihodnji sedež okrajne sodnije in da bi občine zdale na svoje stroške uradno posloje in stanovanja za uradnike. Da bi gotovje doseglji svoj namen, so povabili le one župane, ki so bolj oddajeni od Višnje gore. Naravno, da bi tem ugajalo, če bi bila sodnja bližje, toda ukrenili niso nič, ker so eni hoteli sodnijo v Zatičini, drugi v St. Vidu in tretji v Ivančni gorici. Mi nimamo nič zoper to, če se sodnijo premesti v St. Vid ali Zatičino ali sploh v kraj, ki nam je bližji kakor Višnja gora, a odločno smo zoper to, da bi občine nekaterim osebam na ljubo prevzele vse ogromne stroške, kakor so nameravali sklicateji oziroma ti, ki se za njimi skrivajo. Pravite, da bi bil ta denar dobro naložen. Za trgovce, za gostilničarje na kraju sodišča da, a ne za nas davkoplačevalce. Vsak, kdor je že kaj zidal, ve, kako drago se dandanes zida, ve, da v zid naloženi denar ne nese pet od sto. Dohodki teh hiš bi komaj zadostovali za obresti, davke in popravila, s čim naj se torej dolg uničuje, kje je dobiček? In če pomislimo, da ni niti v St. Vidu, niti v Ivančni gorici niti v Zatičini zdrave pitne vode, zahteval bi se gotovo tudi vodovod in občine bi si nakopale z vsem gotovo dolg nad 400.000 K — torej ogromno breme. Da, nove hiše bi bile vse lepe, a mali uradniki gotovo nezadovoljni zavoljo drage stanarine, in še bolj nezadovoljni davkoplačevalci. Na ta način, kakor je krška požarna bramba dobila zastavo, ne bomo zidali sodnije, če tudi krški tajnik to sanja. Ponovimo, mi nimamo nič zoper to, da se sodnijo prestavi bližje nas, a zidajo in plačajo naj pa ti, ki se iz osebnih koristi za premestitev pehajo. Našim županom in občinskim odborom pa povemo na vsa usta, da občine v ta namen ne bodo delale dolga.

d Sv. Križ pri Kostanjevici. Izobraževalno društvo priredi dne 21. novembra, ob 3. uri popoldne v prostorih stare šole veseloigro »Črevljari« (v treh dejanjih priredil Iv. Štrukelj). Sedeži prve vrste: 1 K, druge vrste 60 h, tretje vrste 40 h, stojišča 30 h. Vstopnice se kupujejo v kaplaniji. Ker je igra izredno šaljiva se vsi prijatelji zabave najuljudneje vabite! — Odbor.

d Iz Hinj. 29. oktobra so se vršile obravnave o odkupu zemljišč za novo cesto iz Zvirč do Hinj. Vsi prizadeti posestniki so prav radi se podpisali, da so voljni odstopiti svet za cesto. Le eden je stavil preveliko ceno, ki bi bil kmalu zadržal za nekaj časa delo, pa se ga bo cesta lepo ognila. Zgodaj prihodnjo spomlad se bo pa že pričelo s cesto. — Velika je naša fara. Okoli tri tisoč ima prebivalcev. Malo pa prihaja k nam »Domoljuba«. Samo 23 izvodov. Sram nas je to povedati, pa bo

znabiti kaj pomagalo. Nekateri bi še brali »Domoljuba«, če bi jim prihajal zastoj. Nekaj moramo tudi mi. hin ski farani, žrtvovati za dobre časopise. Tri krone na leto, kaj ni to zelo malo, med tem ko nam »Domoljub« toliko dobrega prinaša vsak teden. Malo manj pijače bi bilo treba zlasti ob nedeljah in praznikih, pa bi vsak gospodar na leto lahko prihranil ne samo tri krone za »Domoljuba«, ampak tudi še dve kroni za »Bogoljuba«, pa bi imela družina ob nedeljah kaj brati.

d Zvirče pri Hinjah. Največja je naša vas v fari, pa se nič kaj ne postavimo. Solo imamo svojo, ne skrbimo pa, da bi imeli tudi odrasli kaj brati. 72 je pri nas hiš. »Domoljuba« pa prejšema pri nas samo sedem gospodarjev. Veliko premalo je to za nas. Na eni strani smo preveč trdi in nedovzetni za dobro stvar, na drugi pa tudi preveč potrošimo brez potrebe. Kaj ne, je pač preveč sladka »ta presneta rozolija«!

d Smrtna kosa na Mirni. Umrla je 3. t. mes. splošno znana Frančiška Praprotnik, po domače Kramarjeva mati. Svetila ji večna luč! — Poročila se je dne 28. oktobra t. l. gdčna. Amalija Škarja od tu z g. Emilom Černe, veleposestnikom iz Tomaja pri Sežani. Poroka se je vršila na Mirni in je tu vzbudila splošno pozornost. Precej po poroki sta po kratkem odmoru odšla ženin in nevesta z vlakom na ženi-tovansko potovanje. Bilo srečno!

d Ceste v ribniških občinah. Kdor se vozi in kdor hodi po naših cestah, je vedno v nevarnosti, da si zlomi nogo ali vrat ali pa še oboje. Naj eden pogleda cesto na Jurjevo. Prvi del mora popravljati trška občina, in ta je najslabši. Take luknje so na cesti, da bo skoraj treba napraviti čeznje mostove. Potem imajo mal konec Bukovčani. K sreči malo visi in je malo boljši in zato Bukovčani mislijo, da se bo že še brez poprave izhajalo. Sajevčani so svoj del med obema mostičkoma že davno razdelili, toda da bi ga popravili, se jim nič ne mudi. Zato je blata malo manj kot do kolena. Kakšno bo šele spomladi. Najboljši je zadnji konec, če tudi se ga župan obnavlja razdeliti na popravilo. O če bi raniki Pakiž še živel, to bi se prijel za glavo, da se nobeden nič ne zmeni za ceste, ki so bile pod njegovim gospodarstvom tako čedne. Slišali smo mi v zgornjem koncu, da je vaški načelnik v Goričivasi naročil posestnikom, naj počedijo blato saj spred svojih hiš. To bi bilo dobro za vse vasi, skoro najbolje pa še za trg, ki je ravno tako umazan in blaten. Seveda malo bolj bi morali ubogati načelnika kot so ga Goričevljani.

d Iz Loškega potoka. Za zimo se je pa naša fara precej izpraznila. Skoro ves moški svet hoče ven. Na Hrvaško, v Ameriko in na druge strani. Zlasti Hrvatarjev je letos veliko. V dveh dneh jih je odšlo 22 kompanij, to je čez 200 mož in fantov. Odhajajo še vedno. Trd zaslužek, pa kakor pogodbe kažejo, ne bo preslabo. Da bi le vse držalo in bilo letošnje leto lepše in boljšo kot lansko! Bog daj!

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Iz Žirov. Nek liberalni zakoniti list poroča ošabno: »Zdaj smo ga pa prijeli kaplana in ga tirali pred sodišče. O izidu obravnave bomo še poročali.« Torej, Valentin Poljanšek iz Dobračeve: zdaj pa le poročajte o izidu. Dvakrat ste ga gnali kaplana, pa obakrat niste nič opravili, ampak sami sebe ste osramotili. Ako ste pravični, pa zapišite k svojemu poročilu še te-le besede: Umazana je bila žirovska fara, pa še bolj bo umazana, ako boste svoje duhovnike viačili pred sodišče. Jeza poštenega ljudstva vam ne odide. Tisti, ki ste prizadeti, ali kaj veste tisto povest od okovanih škarpetov? Dobro bodo nakovani, pa ne s cvikelnimi, ampak z removci.

n Idrijski sodnik g. Potočnik je sicer v svoji sodniški službi še dovolj nepristranski; vendar pa malo preveč rad lepe »nauke« daja pri svojih uradnih opravilih. Ako n. pr. Marijinim hčeram dokazuje, da bi tistim, ki so jih obrekovale, morale kar tako odpustiti, češ: »Saj ste Marijine hčere in molite v očenašu: odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustimo svojim dožnikom« — se nam ta sodnikov »nauk« ne zdi prav primeren. Take nauke naj gospod sodnik rajši zase ohrani; mi imamo lepih naukov doma dosti, pa boljših. V Idrijo ne hodimo po »nauke«, ampak po razsodbo.

i Umrl je dne 24. oktobra v Idriji, spravljen z Bogom, okrožni zdravnik gospod Janez Šuntar. Dasi se je bližal že 70. letu svoje starosti se je vendar krepko držal, le zadnjih par mesecev je ležal. Dolgo je opravljal zdravniško službo v Idriji. V boleznih je mislil, da bo ozdravel in z novim letom stopil v pokoj. Pa je šel k večnemu počitku, ki mu ga Bog daj!

i Shod je sklical deželni posl. Gangl, da bi poročal o delovanju pri zadnjem zasedanju. Dosegel ni bil seveda v Ljubljani nič in ta tolažba mu bo menda ostala, dokler bo imel svoj klub v zbornici. Par predlogov je stavil v zbornici, da mu ne bi Idriji očitali, da je v zbornici molčal. Pa ti predlogi se niso tikali večine idrijskega prebivalstva, ki pripada delavskemu stanu. Rad bi izboljšal učiteljem plače. Gotovo potrebna stvar. Toda idrijsko učitelstvo je nastavljeno in plačano od ministrstva. Čemu torej govorite o tem v deželni zbornici.

i Analfabeti (to so tisti, ki brati in pisati ne znajo) so bili včasih šolski nadzorniki, pa menda ne v Idriji. In če so kje drugje bili, kdo jih je pa postavil? Ali ne vsemogočna liberalna komanda, ki je doslej vladala na Kranjskem? Kjerkoli in kadarkoli je bilo oddati kako častno mesto, ste vselej vprašali, ako je dotičnik dovolj liberalen, ne pa, ako je dovolj zmogen. G. Ganglu so menda tudi znani slučaj, ko so liberalci župnika, ki je šolo nadzoroval, odstranili od nadzorstva, pa postavili za nadzornika šole liberalnega krčmarja, ki ni znal ne brati ne pisati. Tu je vladala strast, liberalna strast, ki si je vzela za geslo: Rajši hudiča kot farja. Na

ta način so se vrinili analfabeti med šolske nadzornike. Sicer smo pa mi tega mnenja, da analfabet ni za šolskega nadzornika, naj pripada katerikoli stranki, magari liberalni.

Vipavske novice.

Št. Vid pri Vipavi. Lep zabavni večer nam je priredil v nedeljo, dne 31. oktobra, ženski tamburaški odsek izobraževalnega društva v prostorih gostilne Bratovž v Orhovci. Nismo se nadjali navžiti toliko zabave ob nastopu še tako mladega našega ženskega tamburaškega odseka, ko so njega članice šle po trimesečnem učenju tako sigurno nastopile, da smo se vsi čudili njih spretne izvajanju tamburaških komadov. Posebno hvalo so žele z aplavdiranjem pri udarjanju skladbe »Uspomene na Moskvo« in »Postiljona koračnica«, pri katerih je občinstvo z napeto pozornostjo sledilo akordom, kateri so odmevali iz zvokov tako spretno igranih tamburic. Zahvalo izrekamo na tem mestu ženskemu tamburaškemu odseku, da nam je napravil na zabavnem večeru toliko lepega vžitka s tamburanjem in s petjem ženskega pevskega zbora, katerega goji odsek sam, hvalo posebno vodstvu odseka g. organistu Antonu Bratovžu za njegov trud in požrtvovalnost, hvala tudi vrlim članicam ženskega tamburaškega odseka, hvalo izrekamo, želeč, da bi nam kmalu priredile zopet zabavni večer. Le tako naprej, vrla dekleta, z geslom: »Vse za vero, dom, cesarja«, ne pa s postopanjem po stranskih potih in z javnimi plesi, kakor to delajo članice liberalno-bralnega društva »Sloga«. Ženskemu tamburaškemu odseku pa priporočamo vztrajnost ter mu kličemo: Na zdar!

Vipavski učitelj g. Mercina v penziju. Kaj? Vsak dan ga vidimo zdravega hoditi po Vipavi in on naj bi bil v penziju? Da, tako je! Dva meseca penzija je dobil ta mož, da je mogel ob trgtvi vse svoje moči posvetiti liberalni »prvi« vinorejski zadrugi. Čudne reči se govore o tem »penziju«. Ljudje si šepetajo, da pomaga g. Mercina na račun kranjske dežele podpirati vipavski liberalizem, kajti to je splošno znano, da je g. Mercina popolnoma zdrav. C. kr. okrajni šolski svet v Postojni bo zgubil ves ugled, ako bo še kedaj dovoljeval take »penzije«. Ta slučaj je res nekaj posebnega in vreden, da si ga c. kr. deželni šolski svet od bližje ogleda. Stariši nimajo sicer nič proti temu, ako g. Mercina nikdar več v šolo ne pride. Dokler je pa g. Mercina toliko predrzen, da potegne vsak mesec v vipavski davkarji svojo plačo, naj bo tudi toliko pravičen, da posveti šoli vse svoje moči. Sedaj pa ima imenovani gospod učitelj v šoli nadomestno učiteljico, katero baje plačuje »prva« vinorejska zadruga v Vipavi. Ko mine dvamesečni »penziju«, bo ta odšla in pouk bo zopet prevzel gospod Mercina. Kdor je kedaj hodil v šolo, gotovo ve, da se skoraj nič ni naučil, ako so se učitelji tekom leta menjali. Zato bodo pri vsem tem oškodovani naši otroci. To je javno mnenje o Mercinovem penziju, potrjeno od ljudi, ki imajo z njim najožje zveze. Celo to se govori, da deželni šolski

svet naprošenega penzija ni hotel dovoliti, ker zato ni bilo nobenega povoda. Nič bi ne škodovalo, ako bi nam c. kr. okrajni šolski svet celo zadevo pojasnil, toda natančno, kajti že naprej povemo, da ne bomo zadovoljni z vsakim odgovorom. Cela zadeva nam je preveč dobro znana.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Dolenji Logatec. Ako se vse hitro zasuče, bomo dobili kmalu svojo faro, ki je tako težko čakamo. Če se bodo pa pri c. kr. deželni vladi, ki ima zdaj vso stvar v rokah, tako počasi obračali, kakor se je pretekle dni obračal naš slavni občinski odbor oziroma njegova liberalna večina, potem bomo pa še čakali. Kako tudi ne? Kaj pa je liberalcu mar fara; saj mu je itak vseeno, če bi spadal pod faro sv. Treh Kraljev! Zanimivo je, da pri seji, v kateri se je obravnavala ustanovitev nove fare, niti gospod župan ni bil prisoten; tudi gg. Hodnik in Mulley, ki se je doslej tako vstrajno in krepko »boril« za novo faro, nista pritrdila ustanovitvi. Menda radi bire ne. G. Mulley namreč jako rad plačuje duhovnikom biro. Zato pa nosi tudi veliki zvonec, ki se pa v dolenjelogaškem hrupu in vrvenju le malo sliši. — Zapustil nas je pretekli teden vrli mladenič Janko Tršar in odšel v svojo službo k deželnemu užitninskemu uradu v Ljubljano, da se usposobi za dacarja. Bil je zelo marljiv tajnik dolenjelogaškega izobraževalnega društva in Orla. Želimo mu obilo sreče in blagoslova v novi službi. — Nenadoma je umrl 17. oktobra mizarski mojster Franc Jerina. Bil je svoj čas vnet pristaš S. L. S. in član izobraževalnega društva; po pritisku liberalnih velemož je pa žalibog zašel v liberalni tabor. N. v m. p.! — Društveni dom je po velikih in britkih težavah že davno pod streho. Liberalci, na čelu jim g. Mulley, so napeli vse sile, da bi zidavo preprečili. Imenovani Mulley je zastavil celo svojo domišljavo glavo, da dom nikdar ne bo stal. Kdaj bo prinesel svojo butico, da mu jo odtrgamo? Dan naj določi sam, magari tudi rabeljna! Takrat bo, upamo, velik jok. Če bi bili malo bolj pohiteli, bi bili glavne prostore »Doma« lahko popolnoma dovršili, kar se je pa moralno odložiti na spomlad. — Trgovci g. J. Brus je, kakor se čuje, dodal zadnji znesek k vsoti za ustanovitev fare. Lepšega spomenika si velikodušni gospod ni mogel postaviti, kakor si ga je. Hvaležnost vseh vrlih dolenjelogačev mu je zajamčena. Prav tako sta si stekla neprecenljivih zaslug za novo faro obč. svetovalec g. Lapuh in g. Mihevec. Niste se ustrašili pri obilici svojih stanovskih opravil raznih potov in tudi ne denarnih stroškov. Čast jima; bila sta kos svoji nalogi, ki sta jo prevzela.

n Gor. Logatec. — Prvo javno predavanje v letošnji zimski dobi je priredilo dne 7. novembra naše »Katol. izobraževalno društvo«. Predaval je predsednik č. g. Turšič o svojem potovanju po Tirolskem, Bavarskem in Švici. Udeležba je bila zelo povoljna. Dvorana je bila skoro natlačena polna. Želeti bi bilo, da bi se predavanje v večjem številu udeleževali zlasti možje in mladeniči. Pripomnimo tudi, da je vstop

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačijo, Vaše spanje postane zdravo, Vaša dobra počutnost se zopet vrne, ako uporabljate pristni Feller-jev fluid s z. »Elsafluid«. Dvanajstletnica za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 16 (Hrvatsko).

2840

k predavanjem prost tudi nečlanom. Na obilno svidenje pri nadaljevanju zanimivega predavanja, ki bo v nedeljo, 28. novembra. — »Bralno društvo« v Gorenji vasi, ki je bilo baje brezbarvno, se je vsled odhoda predsednika g. Lavriča razšlo. Kdovekakšnega zanimanja ljudstvo za imenovano društvo ni imelo.

Ligojna pri Vrhniki. Ni dolgo tega, kar smo si zgradili vodovod, kateri nam daje več vode, kot je treba in celo ob veliki suši. Dobili smo tudi enorazredno šolo, katere smo že davno težko pogrešali. Učitelja pa tacega, da Bog pomagaj! Cerkev mu je deveta briga, govori take stvari, da nas obdaja strah, da ne postanejo nič boljši naši otroci, temveč slabši pod vzgojo tacega učitelja. Tudi šolski svet mu ni po godu. Naša želja je, da bi nam poslali boljšega učitelja, a še bolje, kako dobro učiteljico, kateri bi lahko in z veseljem izročili našo dečo v vzgojo. Za enkrat naj to zadostuje. Ako ne bo pomagalo, poročamo javnosti kaj več, kar našemu visokorodnemu g. učitelju ne bode prijetno zvonilo na tista svobodomiselna ušesa.

Goriška.

Poslanec Jerič — umrl.

Grozna nesreča se je dogodila v petek dne 5. t. m. v Kobdilju na Krasu. Novoizvoljeni naš poslanec je — priden vedno kot mravlja — opravljal gori na skednju neko delo. Pri tem se mu izpodrsne in Jerič pade štiri metre globoko na kamenit tlak, kjer obleži v nezvesti. To se je zgodilo v petek ob 3. uri popoldne. Ob 1. uri ponoči je prišel k Jeriču zdravnik dr. Breclj iz Gorice, ki je ugotovil, da ima ubogi Jerič na več mestih razbito in počeno lobanjo ter krvavenje v možgane. Bilo je takoj jasno, da je ta poškodba smrtna ter da za Jeriča ni rešitve. Vendar se je trdna narava njegova dolgo upirala. Cel dan v soboto se je mučil in zvičal; vendar k zavesti ni več prišel. V soboto zvečer ob 9. uri pa je Jerič izdihnil. — Pogreb je bil v torek.

Globoko ožaloščeni stojimo pred tem dogodkom. Smrt moža — poštenjaka človeka stokrat bolj gane, ko smrt koga drugega. Celu življenje je bil vajen delati marljivo in sredi dela ga je pobrala smrt. Priporočajo o njem, ko je bil prvi in edini izvoljen za poslanca v deželni zbor, dne 26. septembra, da ga je novica o izvolitvi dobila pri delu v vinogradu. Namah je postal Jerič ena najprijetnejših oseb med novimi deželnimi poslanci. In komu naj bi kmetje naši bolj zaupali, ko možu, ki je vedno, v vseh trenutkih tako vestno vršil dolžnosti, ki mu jih je nalagal njegov kmečki stan in njegovo globoko versko prepričanje. Nj mu bilo dano, da bi bil stopil v deželni zbor, akoravno je bil on prvi izvoljen vanj. Skromen je bil Jerič. Za svoje delo ni hlepel po časteh. Tudi

kot poslanec bi bil vršil svojo dolžnost, ne zahtevajoč in pričakujoč zahvale. A zdi se nam, da bo prav, če povemo še to-le: Ni mu bilo dano, da bi bil kaj storil za svoje volivce. A nam, dragi katoliški možje in volivci, je vendar še nekaj mogoče storiti zanj, za svojega umrlega sotrpina — poslanca. Vsak njegov prijatelj, vsak katoliški mož in mladenič, ki mu je dne 26. septembra oddal svoj glas za deželni zbor, naj sedaj moli saj en očenaš za umrlega Alojzija Jeriča. Tega potrebuje vsakdo, ki se ioči odtod, to je edino, s čimur mu dejansko lahko še izkažemo svojo ljubezen, to naj bo pa tudi tolažba njegovim ostalim! Dragi Jerič! Pečivaj v miru! Večna luč naj Ti sveti!

Velika nesreča se je v nedeljo, 7. t. m. dopoldne zgodila v Gorici na Travniku. Tam pred cerkvijo sv. Ignacija so nalagali na voz, v katerega sta bila vprežena dva konja, oder za godbo. Kar naenkrat se konja splašita. Hlapec skoči k vajetim, hoteč konja ustaviti. Konja sta vlekla seboj voz in njega naravnost proti kostanju, ki raste pred vojašnico. Predno je hlapec mogel odskočiti, ga je voz pritisnil k drevesu ter mu zmečkal ves gorenji del trupla. Bil je takoj mrtev. Nabrala se je velika množica ljudstva, ki je ogledovala mrliča, dokler ga niso odpeljali v mrtvašnico.

Nov telovadni odsek. Takih ustanovitev naših telovadnih odsekov smo doživeli malo. Malokje so se liberalci s tako silo vrgli v boj proti Orlu, kot v Črničah na Vipavskem. Ko so čuli, da se 7. t. m. ustanovi Orel v Črničah ter da pride na ustanovitev tudi nekaj Orlov od drugod, so začeli liberalci stikati glave ter se posvetovati. Uspeh tega posvetovanja se je pokazal v nedeljo, ko so prikoralake v Črniče čete naših Orlov iz Batuj, Dornberga, Št. Andreža ter nekaj bratov iz Št. Ferjane in Gorice. Vse, kar liberalno leze in gre, se je zbralo na cesti ob začetku vasi. Znano je, da so hoteli liberalci našim zabraniti vhod. Bili so zbrani sokoli iz Črnič, Sela in od drugod. Toda ob pogledu na našo četo, ki je štela nad 60 krepkih mladeničev, je padlo medlo sokolsko srce v široke sokolske hlače. Nikogar si niso upali ovirati; le kričali so na vse grlo. Ko pridejo naši Orli prav v sredo razgrajajoče pijane druhal, zapove naš načelnik: »Stati, stoj!« Liberalci so se tega tako ustrašili, da so za hip utihnili. V tem so naši zaklicali kot en mož: »Na zdar Orel!« ter mirno odkorakali naprej, pustivši pijane sokole s široko odprtimi ustmi zadaj. Ponovno so Orli korakali skozi Črniče v župnišče, kjer se je vršil shod. Ob velkem navdušenju so govorili: č. gosp. dekan Murovec, brat Silvester iz Vipave in Kremžar iz Gorice, nakar se je ustanovil Orel, ki bo brez dvoma eden najbolj živahnih, ker je eden tistih, ki imajo največ sovražnikov. Po shodu so naši zopet v štiristopih odkorakali proti Batujam. Mrak se je delal; a liberalci niso

imeli več korajže. Le dva pijanca sta se kot dve pijani muhi zaletavali v našo vrsto; toda popolnoma mirno so se ju naši iznebili, kakor se iznebiš nadležne muhe. Vsi pošteni Črničani so soglasno obsojali liberalno divjanje. Očetje so govorili: Takim surovežem pa ne bom puščal svojega sina. In fantje so dejali: Sramovali bi se take družbe. Ko so naši korakali iz vasi, je zazvonilo »Zdrava Marija«. Naši mladeniči so se odkrili, liberalci pa so daleč zadaj v vasi tulili naprej. In ko je odzvonilo, se je izmed naših vrst dvignila veličastna himna: »Hej Slovenci« v znak, da je naša organizacija nositeljica prave narodne zavesti in izobrazbe. Novemu Orlu pa kličemo na njegovi težavni poti: »Pogum, vztrajnost!« To je geslo katoliškega fanta-telovadca!

Serravallo^{vo}

železnato Kina-Vino

Higijenična rastava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k slati
kolajni.



Povzroča voljo do jedi,
okrepča živce, pobiljša kri
in je rekonvalescentom
in malokrvnim zelo pri-
poročeno od zdravniških
avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Vaš želodec

slabo prebavlja, ne počutite se dobro

kot da ne bi bil ravno tako važen, kakor drugi organi.
In vendar ako želodec ne prebavlja, zaspi delavna
zmožnost celega telesa.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja in zoprneje zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorive kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže
imajo postavno
deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvor. dobavitelj,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vokal Nerudove ulice.

Na pošti se razpoliže vsak dan. 24
Cela stekla 2 K, pol stekla 1 K. Proti naprej vpostili.
K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 2 veliki steklenici za K 8.4 velike steklenice, za K 12.14 vel. steklenice poštnine prositi na vse postaje avstro-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

sl. Zaga II. Y 1161. 5:9 L. V.

42

Pozor!

Radi družinskih razmer se takoj ceno
proda lepa

pritlična hiša

sredi mesta vsa na novo popravljena. Plačilni pogoji zelo ugodni. Kupci naj izvolijo oddati svoje naslove pod šifro 1000 na upravnštvo Slovenca.



Banka s stolp- nim zvoncec

in bitno opremo, 11 k. 250
vse, 21. bje pol in
ce e re, tudi z glasim
zvoncec, stekleni kazal-
nikom, v poltrancu okro-
glim okra, 30 cm pre-
mer K 6 —, s pomoč
teci avtomat K 6 50
8 i tno, amivno. Zam na
li denar nazaj. Razpošilja
po povzetju.

Maks Böhnell Dunaj

IV., Margaretenstrasse 27/19

Urar, sodnijsko zapri-
zečen centec. Usnov. 1840
Zaht. ante moj veliki cenik
s 100 slikami, kaveri se
pošlje v sakomur zastoni
in franko, ne da bi se si-
lo kupiti. 27 v b



Dobro! Pocenil

Sikel remont ura K 2 50
Ameri. roskoptura 3
Švitar. roskoptura 4 —
z d. ol. pokrovom 6 —
pilot srebr., c. kr.
piončica 7 —
Izvirni Omegaure 18 —
Švitar. ure, 70 cm 7 —
Z budi k in bitno
opremo 10 —
Z godba, budi ko
i bitno opremo 14 —
Švitar. ura s
kukavico 5 —
Budika, nikel, 19 cm
v saka 2 —
Budika - stolp zvonec, 5 —
i tno jamstvo. Z mens ali
denar nazaj. Razpošilja po
povzetju.

Maks Böhnell

Dunaj IV., Margaretenstr. 27/19.

Urar, sodnijsko zapri-
zečen centec. Ustanovljeno 1840
Zaht. ante moj veliki cenik
s 100 slikami, ki se pošlje
vsa omur zastoni in franko
ne da bi se sililo kupiti.

Dne 14. novembra opoldne se bo prodalo na
dražbi iz proste roke 3067

posestvo na Fužinah pri Ljubljani,
n sicer hiša, hlev, svinjaki in kozolec. Več se izve
pri Francu Zupanciču, Hruševu štev. 6. p. Dobrova.

1 učenca za pekovsko obrt po-
štenih starišev sprejme
tako **Ladislav Škrinjar,**
pekar, Javornik, Gorenjsko. 3088 3—1

Večja tovarna likerjev in špirta išče
za Kranjsko 3099 3—1

veščega zastopnika.

Ponudbe pod: „W. J. 1318“ na Ru-
dolfu Mosse, Dunaj I.

Kakor svinec leži nebo nad zemljo,

in komaj si upamo v vlažni, mrzli megli di-
hati. Novembrovo vreme — slabo vreme.
Nežni se ne morejo nikdar pozdraviti, zdravi
lahko obole. Zato pa vas moramo spomniti,
da so ravno sedaj Fageve pristne sodenske
pastile, ki so dobe povsod za 1'25 K neob-
hodno potrebne. Posebno naj jih uporablja,
kdor se lahko prehladi, vsak naj jih upo-
rablja po predpisu, če se hoče prehlajenja
hitro iznebiti in zabraniti hujše posledice.
Dobe se v vseh lekarnah, drogerijah in trgo-
vinah z mineralnimi vodami. Glavno zastop-
stvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert,
c. in kr. dvorni založnik, Dunaj IV./L., Grosse
Neugasse 17. 3431

CENO POSTELJNO PERJE.

1 kn sivoga skubljenega perja K 2, polbelega K 280,
belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8,
sivega puha K 8, belega K 9, prsnega puha K 12, od-
5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje bogato napol-
njene, iz zelo
gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali
rumenega inlet-nanking-blaga, 1 pernica vel. 180 x 116
cm z 2 blazinama, velikost 80 x 58, napolnjena z jako
lepim mehkim perjem K 15, s polpuhom K 20, s puhom
K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; vzglavnica K 3,
K 350, K 4. Pernice 180 x 140 cm velike K 15, 18, 20;
vzglavnica 90 x 70 ali 80 x 80 cm K 450, 5 —, 550. Spod.
pernica iz grada 180 x 116 cm K 13 —, 15 —. Razpošilja
proti povzetju pošt. prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les.
Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. —
Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem
F 7.7 posteljnem blagu zastoni in pošt. prosto. 52—1

Najnovejši haveloki, pelerine in jopice!

P. n. sl. občinstvu Kranja in okolice vljudno naznanjam, da sem otvoril
V KRANJU, na Glavnem trgu štev. 132, V KRANJU

= lastno trgovino =
z manufakturnim blagom, suknom, platnom,
barhentom l. t. d.

Kot dolgoletni poslovodja tvrdke F. URBANC sem si pridobil
popolno znanje v tej stroki ter tudi popolno zaupanje vseh cenjenih
odjemalcev. Potrudil se bom torej vedno p. n. občinstvo kar najbolje
postreči z dobrim novim blagom in kar najnižjimi cenami. — Priporo-
čujoč se slavnemu občinstvu kot začetnik v blagohotno naklonjenost.

3059 3—1

Z odličnim spoštovanjem

Franc Krener.

Velika zaloga nagrobnih vencev in frakov!

Nova trgovina!

Najnižje cene! Solidna postrežba!

Važno za imetnike žag in druge

Naznanjam, da izdelujem po naročilu razne
vrste klešč za vdevanje 2—3 klinj, dalje okove
za vojence, ročice (kurbelne, vintne) k žagam,
sakovrstne vijake za razne tiskalnice itd.
Čovaci, ako se vam zlomi ali obrabi vijak pri prije-
naču (srbvstoku) slučajno pa sami nimate pripra-
ve, da bi si vrezali novega, obrnite se zanesljivo do
Int. Tomšiča, kovača na Verdu pri Vrhniki.

Naznanilo. Sl. občinstvu vljudno na-
znanjam, da sem otvoril
trgovino usnja in čevljar-
skih potrebščin, Bled št. 71.

Priporočam se v obilna naročila in za-
gotavljam solidno postrežbo. 3083 2—1

Josip Kolman „pri Štajercu“.

Motorje najboljšega sistema, mline in stiskalnice za grozdje in sadje. Železne blagajne, stavbene potrebščine in vso drugo železnino

dobavlja po najnižjih cenah slovenska veletrgovina z železnino FR. STUPICA v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

Edina izločna priložnost za nakup za trgovce manufakt blaga in za krošnjarje naravnost iz tovarne. - Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 m ostankov sortirano po želji **15 K**

Barbant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnja oblačila. - Flanele, lepo križaste, za srajce in bluze. Delen, z robom, za obleke in bluze. - Angliški cefir, 80 cm. širok, za pisane srajce, prsa za srajce in bluze za dame. - Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke. - Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah. - Oksford za moške srajce, izborna trpežne kakovosti. - Dolgost ostankov 3 do 10 m.

Nikake rizike! Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaja in se lahko pošiljatev nefrankirana nazaj pošlje. - Čez 100 priznanih pisem.

40 metrov finega, obeljegega rumbarškega platna za damske bluze in posteljne prevleke in rafinirane životno in posteljno perilo, sortirano z belim križcem za spodnje perilo samo K 17-90. - Gotove, zarobljene rube brez siva, 235 cm dolge, 150 cm široke, iz najboljša tkanine, trpežne kakovosti, zamenjeno platno, kos K 2-40. Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po povzetju.

Tkalnica Julij Kantor, Baby pri Nichodu (Češko).

Zbirko vseh mojih izdelkov s tovarniškimi cenami priložim vsakemu zavoju za poskušajo zastoj, drugače samo proti pošiljati 60 vrt. v zbirkah. 8024 h-1

Brzoparilniki za krmo

ALFA so najbolji!

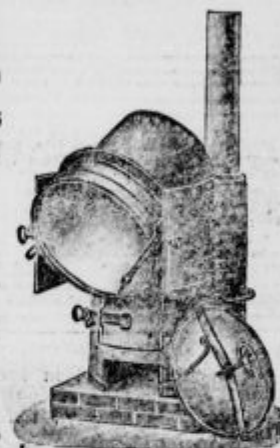
Velika prihranitev na času, 2995 12-1

na kurivu in najboljša krma

to so največje prednosti

Zahtevajte ceniko! istega! Dopisuje se slovensko!

Delniška družba Alfa Separator Dunaj XII.



NAJBOLJŠA IN NAJSIGURNEJŠA PRILIKA ZA ŠTEDENJE!

Denarni promet do 31. decembra 1908
čez 72 milijonov kron.

Lastna glavnica K 420.537-92

Stanje vlog dne 31. majnika 1909
čez 20 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

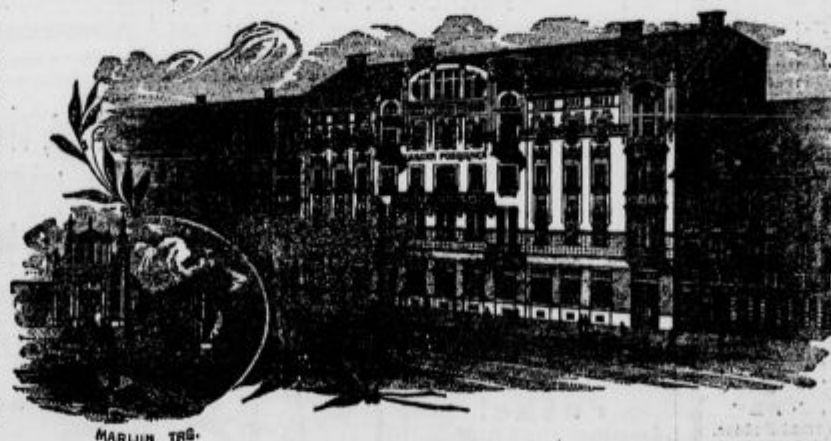
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 8, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne
vloge vsak delavnik
od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4 1/2 %

brez kaknega odbitka,
tako da prejme vložnik
od vsakih vloženih
100 kron čistih
4-50 kron na leto.



Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvo) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Dr. Ivan Šušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsed. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec. Anton Kobl, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbornice in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šubar, župnik na Rudniku.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

Izdelane postelje iz rdečega postelnega in leta, prav dobro napojene. Pernica ali blazina 180 cm dolga, 116 cm široka K 15, 12, 15, in 18, 2 metra dolga. 140 cm široka K 13, 15, 18, 21, 24. Zglavnik 80 cm dolga, 58 cm široka K 3, 350 in 4, 90 cm dolga, 70 cm široka K 45, in 50. Izdelujemo tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci iz žime za eno posteljo K 27, boljši K 33. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10 naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povratni poštini stroškov 3.34 6-1. **BENEDIKT SACHSEL**, Lobes 910 pri Piznu, Češko.

V dobro, krščansko, kmetško hišo **dekli**, in en zane-sljiv trezen **hlapec**, teri dobi zato tudi večjo plačo. 2992 3-1

ZA VEČNOST!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrne priprave, oddati svojo zalogo zpolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sodeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13-80 in sicer:

- 6 kom. najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo.
- 6 kom. amer. pat. srebr. vilic iz enega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic.
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavinskih žlic.
- 1 kom. amer. pat. srebrno zajemalno za juho.
- 1 kom. amer. pat. srebr. zajemalno za mleko.
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado.
- 2 kom. elegantnih namiznih svečnikov.
- 1 kom. cedilnik za čaj.
- 1 kom. najfinjša sipalnica za sladkor.

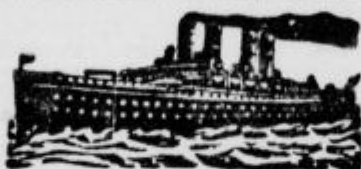
42 komadov skupaj samo K 13-80.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80 — ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni K 13-80. Američansko pat. srebro je znano, je skozinskozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inersat ne temelji na nikakršni slepariji, zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladno kot prekrasno

božično in novoletno darilo. kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Bismarckstrasse 19 O. Telefon 14507

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje. — Čistilni prašek za njo 20 vin. — Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina). — Izvleček iz pohval, pisem: Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana. Oton Bartuschi, c. kr. stotnik v 27. pešpolku. — S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru. — Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. Sent Pavel pri Prebolu, Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik. — S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Mihael Kovčević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu, Sarajevo, 22. oktobra 1904. 2929 5-3



V Ameriko in Kanado

složna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**

Bliznji odhod iz domače luke

Trsta: Ultonia, 30. novembra, Carpathia, 21. decembra 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta) 27. nov. 18. dec. 1909. 8. jan., 26. februar., 19. marca 1910. Mauretania 20. novembra, 11. decembra, 1909, 29. januarja, 19. februarja, 12. marca 1910.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.



Priložnostni nakupi!

Krasna ženska ura z verižico K 3-50. 30.000 komadov

kupljenih, zaradi tega pošiljam: krasno 36 ur idočo (ne 2 ur) "Gloria" srebrno anker-rem-uro, švic. kolesje z lepo gravir. oklopjem, s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. verižico natlačno idočo je za K 3-50. Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur idočo anker-rem. prve vrste švic. uro s pozlač. verižico za 5 K. Triletno pisмено jamstvo za vsako uro. Razpoš. proti povzetju

S. KOHANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.

3062 KRAKOV št. 48. 1-1 Neštevilno priznanj in donarocil. — Za neugajajoče denar nazaj

Posteljno vlogo

odstrani zaimčeno takoj! Slo-vila priznanja in pohvale Zdravniško priporočeno. Sa-rost in spol se morata naza-niti. Knjižico pošlje zastoj:

Zavod „Sanitas“

842 Veiburg P. 350 Bavarsko



Puške!

Lancaster . od K 28—
Flaubertpuške . . . 8-50
Pištola . . . 2—
Samokres . . . 5—

Poprave ceno, ilustrirani cenik franco. 870 P. Džek, Opčno 123, Češko.

Proda se posestvo pri sv. Jederti nad Laškem, Stajersko, pet minut od župne cerkve, meri 18 oralov, vinograd, njive, travniki in gozdi, redi se lahko 5 glav živine. — Več pove **Franc Šlander**, Istotam.

Revmtizem, protina, neuralgija in ozeblina

povzročijo mnogokrat nestrpne bolečine. Za njihovo hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pre-gibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo

CONTRHEUMAN

Besedni znak za (mentholo-saliciliziran kostanjev izvleček).

za vribavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Pri naprej vpošiljavi K 1-50 se pošlje 1 pušica franco

5-10 5-10 5-10

Izdela valnica in glavna zaloga v

lekarni B. FRAGNER-ja

c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca!

ZALOGE V LEKARNAH. 2961

Stroje za pripravljane krme, slamoreznice, reporeznice, mlne za debelo moko (otrobe), priprave za parenje krme, štedilna kotlijišča, sesalke za gnojnice

izdeluje in razpošilja po najnovejšem in priznanem načinu tvrdka

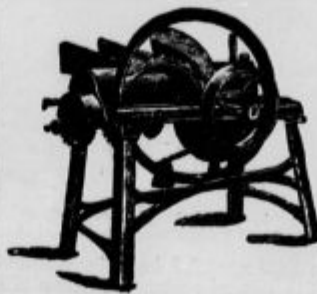
Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za gospodarske stroje, železolarne in fužine na paro

Dunaj II., Taborstr. 71.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.



2816